

FRICA DE GOLUL LUMII

Cu dragoste părintească, binecuvântăm cu harul lui Dumnezeu și prin lucrarea Preasfântului Duh pe toți elevii, părinții, învățătorii și profesorii din învățământul preuniversitar, la începutul anului școlar 2020-2021.

Cunoașterea înțeleasă ca viață, are un caracter existențial: ca viață în iubire. Sfinții Părinți numesc cu preferință cunoașterea „vedere”, iar ceea ce e cunoscut „lumină”, ca ceva ce se vede direct, ce răspândește prin prezența ei lumină. Lumina aceea iriază veșnic din prezența lui Hristos, e auto-descoperire a realității tainice a lui Dumnezeu. De aceea Sfântul Maxim Mărturisitorul prezintă iubirea în legătură cu cunoașterea: „Precum lumina soarelui atrage ochiul sănătos la sine, tot așa cunoașterea lui Dumnezeu atrage mintea noastră în mod firesc spre Sine, prin iubire” Mintea nu vede numai dincolo de sine lumina dumnezeiască, ci o vede și în lăuntrul său, este capax divini. În acest context, dacă, potrivit lui Aristotel, „Educarea minții fără cea a inimii nu este educație deloc”, atunci și noi pledăm pentru sufletul educației, iar nu pentru o educație fără suflet.

Copiii îl iubesc mai mult pe Dumnezeu decât Îl iubim noi, oamenii mari, de aceea și rugăciunile copiilor sunt ascultate de către Dumnezeu. Și fericită este mama care, din fragedă pruncie, îi împreunează mâinile copilului, îl pune în genunchi, dimineața și la

apusul soarelui, învățându-l o rugăciune către Bunul Dumnezeu! De aceea Dumnezeu Se descoperă copiilor, pentru că ei au ochii, mintea și inima curate. Iată că acești copii nu cer semne, nu cer minuni, pentru că ei, dacă trăiesc în curăție, în sfințenie, Îl văd mai îndeaproape pe Dumnezeu care este acolo în mijlocul lor, este chiar în jocul lor. O carte este o casă a Logosului, este o casă zidită din cuvinte. În acest sens, copiii scriu cu inima, nu cu condeiul la școală. Elevii trebuie nu doar să trăiască în aceste case, ci și să le construiască, să zidească ei înșiși lăcașuri din cuvânt. Astel, participarea preoților la fiecare deschidere a noului an școlar reprezintă, în fapt, o „sfințire a cărții”, iar nu numai o sfințire a timpului și a spațiului destinat cunoașterii în școală.

Societatea de astăzi trebuie să se întrebe: Ce fel de om dorește să lase în urma ei? Un om al fatalismului sau o societate care privește dincolo de asfințitul soarelui. În situația pandemică de astăzi, omul a descoperit, pe lângă frica de ceva din lume, și frica de golul lumii, adică de a se confunda în lume. Prima este frica de a pierde ceva din lume – a nu pierde prilejurile de plăcere care l-ar întoarce la intimitatea sa, la trăirea prin sine însuși. Cea din urmă frică, aceea de a fi înecat în lume, îi revelează, însă, caracterul său de ființă spirituală făcută pentru legătura cu Dumnezeu. În frica de Dumnezeu deci se manifestă

conștiința destinului nostru etern de a nu ne asimila cu lumea, perspectiva pierderii totale în ea.

Dreptul la transcendență trebuie reafirmat într-o lume în care se dorește să trăim închiși într-un prezent fără prezență, cu un trecut fără memorie și un viitor fără speranță. Această „barbarie” intelectuală e responsabilă de instalarea lumii postmoderne în post-cultura, post-adevărul, post-binele timpului nostru. Anularea posibilității de a transcende dincolo de lumea aceasta, conduce la epuizarea culturii și orbirea vederii lucrării lui Dumnezeu, care se manifestă în creație. „Cultura animi” este, însă, o cultură completă – deopotrivă un ideal pedagogic și existențial, o morală și o filosofie, o metafizică și o religie.

Azi, o parte a lumii se îndepărtează de Hristos, însă, dacă și a doua oară Îl v-a pierde pe Hristos, precum L-a pierdut odinioară Adam în Rai, cum își va putea omul găsi alinare în suferințele și greutatea zilei?

Cu prilejul începutului noului an școlar 2020-2021, rugăm pe milostivul Dumnezeu Să îi ocrotească pe toți elevii, părinții, învățătorii și profesorii, să le dăruiască sănătate și să le lumineze mintea către toată învățătura cea bună, întru slava lui Dumnezeu și spre binecuvântarea familiei creștine, a școlii și a întregului neam românesc.

† IOAN

Bijuterii lirice

Vine un timp ...

Spiridon POPESCU

Oameni buni,
Să facem ceva pentru ocrotirea poezilor!...
Dacă dispar,
Echilibrul ecologic se surpă –
Ei sunt

Singurele insecte din lume
Care se pricep să facă polenizarea îngerilor.

*
Zise moartea către mine:
„Mă, când crezi c-ar fi mai bine
Să te iau, acum ori mâine?”
O rugai: „Fii omenoasă,

Moarte, măcar mă mai lasă
Să-mi fac iubita mireasă.”
„Bine, mă, te voi lăsa,
Dar să știi, la nunta ta
Voi veni și voi juca.
Să mă ierți de s-o-ntâmpla,
Beată, să dobor vreo stea”.

*
Vine un timp când toate se termină:
Când viața ca un cântec se termină,
Când cântul ca o stare se termină,
Când starea precum visul se termină.
Priviți, au și-nceput să se termine!...
Aceste versuri parcă-s mai puține.

Este bine să știți...

În această perioadă de pandemie, jurnalul interregional „Banatul” este singurul jurnal care ajunge cu o consecvență lunară la cititori din patru județe!

LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Așa o cunoaștem cu toții. Este o clădire impozantă, într-o parte a cartierului Iosefin. Din centru până la gară poți veni pe jos sau cu firobuzul; poți veni și cu tramvaiul, ocolind. Este principala poartă feroviară a orașului și a Banatului.

În anul 1857 se inaugurează linia ferată Szeged-Timișoara. Atunci se construiește și primul edificiu. Cum arăta? Simplu: uitați-vă la clădirea care azi adăpostește magazia de mărfuri și (omțând unele modificări ulterioare) aveți imaginea primei gări timișorene.

Odată cu dezvoltarea rețelei de căi ferate, vechea clădire devine neîncăpătoare, în anul 1879 se construiește - pe terenul de azi - o altă clădire, mai mare. Nu este nici ea suficientă. Între anii 1897 și 1899 se ridică clădirea de azi. Stilul era cel neoclasic; era o clădire impozantă, frumoasă, elegantă chiar. Timp de 45 de ani, această gară (sora

Gara Mare - în anul 1930

geamănă a gării din Arad) a străjuit intrarea trenurilor în oraș.

În vara lui 1944, două bombardamente anglo-americane distrug gara, clădirile din jur, actuala Elba și Fabrica de Țigarete. Am avut surpriza să văd aici, la Timișoara, filmul unuia dintre acele bombardamente: înfrorător. Clădirea gării a fost reparată imediat. Dar orice cârpeală rămâne cârpeală. Gara nu mai avea farfec.

La începutul anilor '80, cineva are o idee „genială”: să renoveze Gara Mare. Zis și făcut. Ceea ce a ieșit vedeți și d-voastră singuri: un kitsch. O clădire „futuristă” ce seamănă cu... nici nu știu ce. Oricum, clădirea este funcțională.

Oare chiar nu merită Timișoara să aibă o Gară Mare frumoasă, elegantă? Cei ce diriguiesc căile ferate pot dormi liniștiți văzând monstruoșitatea asta? Poate se vor trezi odată și orașul își va dobândi într-adevăr a sa Gară Mare!

Foaia de Jimbolia

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„Mulțumesc, drați jimbolieni!”

DARIUS-ADRIAN POSTELNICU, PRIMARUL ORĂȘULUI Jimbolia

Mulțumesc pentru fiecare dintre cele 1431 de voturi, le mulțumesc celor 1431 de oameni care au decis să continuăm împreună pentru încă patru ani. Le mulțumesc tuturor persoanelor care au ieșit la vot respectând normele în vi-

goare și având o conduită exemplară.

Doresc să vă reasigur că voi face tot ce îmi stă în putință pentru a realiza proiectele pe care, împreună cu echipa mea, ni le-am propus.

Cu toții ne dorim un viitor mai bun, cu toții avem speranțe și idei cu privire la cum ne dorim să fie orașul nostru, însă unul dintre cele mai importante lucruri este să învățăm din nou să fim o comunitate, să fim atenți la cei din jur, să avem un dialog decent, argumentat, să acceptăm o părere di-

ferită de a noastră, să fim gata să punem umărul la dezvoltarea orașului prin faptă, nu doar prin cuvânt pentru că doar astfel putem crea un oraș cu care să ne mândrim.

Doar împreună putem reuși, doar împreună putem lupta pentru a vedea schimbarea pe care ne-o dorim cu toții și doar începând cu cea mai mică acțiune, putem determina o reacție de pozitivitate în lanț!

HRAM LA BISERICA „SFÂNTUL MIHAI”

Duminică, 4 octombrie 2020, a avut loc slujba de hram a Bisericii „Sfântul Mihai” din cartierul Futok. În cadrul acestui eveniment deosebit din viața interculturală a comunității, s-au desfășurat mai multe momente artistice precum: recitare de poezii în limbile română, germană și maghiară, interpretare muzicală și dansuri specifice etniilor maghiară și germană.

Cyclo Fest – MODEL DE PROMOVARE A CICLOTURISMULUI ÎN REȚIUNE

Proiectul cu finanțare europeană „Turul Banatului” care a reunit trei parteneri: localitatea Nova Crnja (Serbia) – lider de proiect, Orașul Jimbolia (România) și Centrul Regional pentru Dezvoltarea Socio-Economică a Banatului (Serbia), are ca obiectiv principal promovarea ofertei turistice transfrontaliere și stimularea practicării ciclismului.

Cei trei parteneri vor continua să promoveze și în anii viitori obiectivele stabilite prin acest proiect, reluând seria acțiunilor de tip ciclofest și organizarea Zilei bicicletelor. Este deja creionat un nou proiect comun în acest domeniu, prin care se propune construirea unor piste de biciclete care vor lega cele două țări.

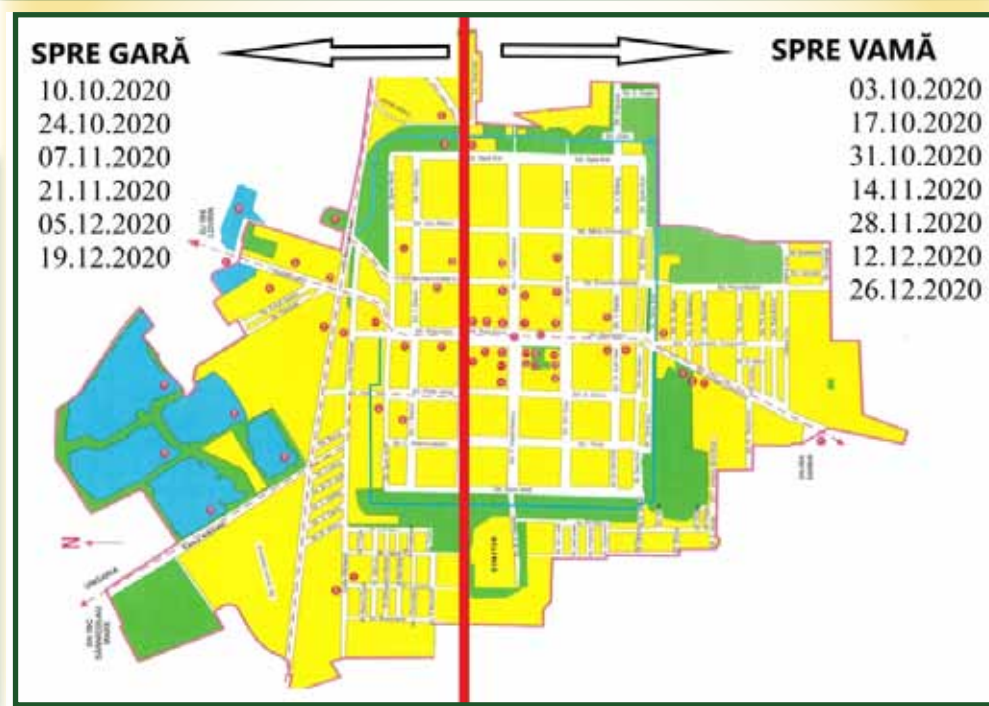
CURĂȚENIA DE TOAMNĂ: 12 OCTOMBRIE – 13 NOIEMBRIE 2020

ATENȚIE:

- se colectează doar deșeuri vegetale;
- NU se colectează deșeuri din amenajări interioare, curățirea pivnițelor și a podurilor (moloz, țigle, cărămizi, gresie și faianță sparte, etc.).

PROGRAMUL PENTRU COLECTAREA DEȘEURILOR RECICLABILE DE PE RAZA ORĂȘULUI Jimbolia

Foaia de Aquatim

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

PRIMA STAȚIE DE EPURARE DIN ȚARĂ

DR. ING. ILIE VLAICU, DIRECTOR GENERAL AQUATIM

Distoria canalizării, în Timișoara, continuă cu construcția primei stații de epurare din țară. Realizarea stației de epurare a fost încredințată unei antreprize din Budapesta și a început în aprilie 1911, stația fiind pusă oficial în funcțiune la data de 26 octombrie 1912.

Etapele cele mai importante din perioada de construire a Stației de epurare, consemnate în jurnalul de construcție, sunt:

- aprilie 1911, predarea amplasamentului pentru lucrările de construcție a stației;
- decembrie 1911, sosirea primului grup de pompe Worthington;
- ianuarie 1912, montarea utilajelor în sala cazanelor și sosirea celui de-al doilea grup de pompe;
- februarie 1912, după terminarea bazinelor de aspirație, montarea agregatelor de pomparea apelor uzate;
- martie 1912, încercări de funcționare a cazanelor de aburi;
- iulie 1912, pornirea pompelor Worthington, efectuarea probelor de funcționare în gol a acestora;
- septembrie 1912, începerea probelor tehnologice ale întregii instalații;
- 26 octombrie 1912, punerea în funcțiune a Stației de epurare.

În jurnalul de constructive sunt consemnate realizările zilnice și observațiile făcute de coordonatorii lucrărilor de construcții, un dialog permanent între reprezentanții Primăriei Orașului Liber Crăiesc Timișoara și reprezentanții firmei Construcții Generale Budapesta. Jurnalul începe astfel: „La 18 Aprilie 1911 a fost predat executantului amplasamentul de lucru, cu măsurătorile expuse în figura de mai jos. Lucrările de excavație au fost executate de către primăria orașului până la cotele notate.”

Semnat: Stan Vidrighin.

Frazele de final ale jurnalului sunt: „Nici până în ziua de azi peretele de sticlă din sala mașinilor nu a fost montat. Prin urmare, dacă până în data de 24 decembrie nu se va lua nicio măsură pentru montarea acestui perete, veți suporta cheltuielile ce comportă această lucrare, care va fi executată de către primărie. 16 decembrie 1912, Timișoara.”

Semnat: Stan Vidrighin.

(Scrisoare adresată firmei constructoare)

Zilnic, la construcția stației au trudit în medie 200

de oameni, majoritatea zilieri. Pe timp de iarnă, numărul acestora a scăzut foarte mult, astfel că, din 14 până în 21 ianuarie 1912, numărul efectiv de muncitori consemnat în jurnal a fost de opt. Din cauza iernii foarte geroase, în această perioadă s-au făcut doar lucrări de montaj în așa-numitele săli „a mașinilor” și „a cazanelor”. Muncitorii se încălzeau cu patru sobe, care mergeau în continuu. Pentru că se însera devreme, din 24 ianuarie, primăria a pus la dispoziția muncitorilor șase lămpi electrice tip lumânări, care erau puse în funcțiune începând cu ora 16.

Capacitatea nominală a stației de epurare era de 570 l/s și era prevăzută doar cu treaptă mecanică. Pentru evacuarea nămolului din bazinele de decantare era folosit un compressor care dirija nămolul spre paturile de uscare. După deshidratare, acest nămol era folosit în agricultură și viticultură.

Apele reziduale epurate erau pompate direct în Bega, cu două pompe cu piston cuplate cu mașini de aburi orizontale. În cazul ploilor torențiale, la depășirea unui prag deversor, apele pluviale erau evacuate

în Bega, prin intermediul a trei pompe centrifuge cuplate cu mașini de aburi verticale. În curtea stației au fost plantați pomi fructiferi și ornamentali, care dădeau un aspect de parc stației, aleile și drumurile de acces în interiorul stației erau acoperite cu zgură și frumos întreținute. În cadrul stației era curățenie, personalul fiind atent selectat și cu o bună pregătire profesională.

1910, construcția canalizării

SECTORIZAREA REȚELEI DE DISTRIBUȚIE, O PRIORITATE PENTRU AQUATIM

Reducerea costurilor de producție pentru apa potabilă este, pentru Aquatim, un obiectiv important, iar sectorizarea rețelei de apă e primul pas în acest sens. Sectorizarea oferă controlul presiunilor și al debitelor din rețea, identificarea rapidă a avariilor și a consumurilor peste mediile uzuale.

Procedeele sunt importante pentru modelarea și digitalizarea sistemului de distribuție. În această idee, în ultimii ani, Aquatim a implementat un program foarte complex, cu pași concreți și măsuri aplicabile, pentru o rezolvare promptă a problemei, în sprijinul clienților noștri. Menționăm că, în urma unor analize asupra rețelei de distribuție, s-a decis împărțirea întregului sistem de distribuție din oraș, în nouă zone.

Pentru o analiză atentă a debitelor, acestea sunt bine determinate și urmărite periodic, în fiecare zonă, prin contorizare.

Sectorizarea presupune realizarea unui bilanț pe fiecare sector în parte, ținând cont de consumurile casnice, industriale și tehnologice (igienizări și spălări ale rețelelor), în corelație cu debitele intrate și ieșite. Ulterior acestei faze, se trece la detectarea avariilor, repararea, respectiv propunerea de reabilitare a unor tronsoane. Aquatim deține, în total, 80 de puncte de măsurare a debitelor.

UN FENOMEN NATURAL INEDIT ARE LOC DE PESTE DOUĂ DECENII

Dintr-un dud din satul muntene-grean Dinosă curge apă. Din cauza ploilor masive, copacul se poate transforma într-un tun cu apă. Odată inundate izvoarele subterane, presiunea împinge apa prin rădăcinile pomului și țâșnește afară. Fiindcă arborele are o gaură în trunchi, apa formează un bazin, iar în cele din urmă izvorăște în exterior.

Un localnic, Emir Hakramaj, a declarat: „De 25 de ani se întâmplă acest fenomen. Arborele are peste 100 de ani, poate chiar 150 de ani”.

A FOST SEMNAT CONTRACTUL DE SERVICII DE AUDIT AL „PROIECTULUI REGIONAL DE DEZVOLTARE A INFRASTRUCTURII DE APĂ ȘI APĂ UZATĂ DIN JUDEȚUL TIMIȘ, ÎN PERIOADA 2014-2020”

CRINA CHIRILĂ

Aquatim a semnat Contractul de Servicii de Audit al „Proiectului Regional de Dezvoltare a Infrastructurii de Apă și Apă Uzată din Județul Timiș, în perioada 2014 – 2020. Aquatim S.A. derulează, în prezent, „Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Timiș, în perioada 2014-2020”, în valoare de 180 milioane de euro, care constă în investiții pentru tratarea și distribuția apei și colectarea și epurarea apelor uzate în Județul Timiș în

zonele urbane și rurale, în vederea conformării cu prevederile directivelor UE relevante.

Implementarea proiectului presupune pe lângă contractele de lucrări și atribuirea și derularea mai multor contracte de prestări servicii, printre care și a serviciilor de audit. Astfel, în data de 3 septembrie 2020, Aquatim a semnat contractul de servicii CS 03: Servicii de audit al „Proiectului Regional de Dezvoltare a Infrastructurii de Apă și Apă Uzată din Județul Timiș, în perioada 2014-2020”, cu firma BDO Audit SRL, în valoare de 505.000

lei fără TVA. BDO Romania este una dintre cele mai importante firme de audit și consultanță din țară, având mai mult de 25 de ani de experiență în prestarea de servicii profesionale. Serviciile de audit financiar independente al contractului constituie o condiție obligatorie impusă de Uniunea Europeană în cadrul Contractului de Finanțare pentru desfășurarea proiectului.

Societatea de audit independentă agreată de Autoritatea Contractantă și angajată în cadrul proiectului are obligația de a realiza un raport de verificare al cheltuielilor.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOAMNEI CRENGUȚA RADOSAY

Foaiia F de Făget

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

La capătul acestor patru ani, care îmi stau în față, îmi doresc să mă întorc la catedră

Marcel AVRAM - Primar al orașului Făget

Îndreptându-mă spre orașul cu castani, din spre partea Mureșului, fac scurte popasuri privind la soarele care se uită doar cu orizont spre acest binecuvântat pământ bănățean. Câteva zdrențe mișcătoare de nori acoperă când și când razele sale; siluetele când apar strălucitoare din depărtări, când dispar. Uneori se pierd cu totul, părând să se topească în lumina răsăritului. La intrarea în sediul administrației făgețene, un omuleț, de mai bine de șaptezeci de ani, scund, cu fața învăpăiată și cu ochii vioi citește jurnalul interregional „Banatul”, și eu, pentru o clipă eternă mă simt bucuroasă și tot astfel intru în biroul domnului profesor Marcel Avram, cel reales în demnitatea de edil al orașului.

Domnule primar, felicitări!

► Mulțumesc.

O victorie previzibilă, ținând seama de realizările dumneavoastră pe care, o parte din ele, le-am și consemnat în dialogurile noastre trecute. Domnule primar, cu un edil reales, se cuvine să continuăm di-

alogul din punctual în care l-am întrerupt. Sunteți de acord?

► Evident.

Îmi spuneți, domnule primar, la trecuta noastră întrevvedere, că ați reușit, cu mult efort și insistență, să vă faceți o echipă proprie pentru a asigura dezapezirea orașului.

► Sigur, de ce să plătim, așa cum am mai spus, de ce să plătim o firmă pentru o activitate pe care o putem face noi cu propriile noastre mijloace? Și, pot repeta, fără falsă modestie, că azi suntem singurul oraș din județul Timiș care face dezapezirea în regim propriu.

V-ați încăpățânat să realizați acest obiectiv.

► Da, m-am încăpățânat să fac acest lucru, bucurându-mă acum când îi văd utilitatea, chiar dacă realizarea acestui țel mi-a luat aproape doi ani de zile timp în care am tot alergat după avize, aprobări, dar, așa cum am spus, a fost un gest de încăpățânare a mea. Domnișoară, știam că pot să fac acest lucru și atunci pentru ce să plătesc o firmă să facă ceea ce, iată, putem face și noi singuri? Dacă avem tractoare, avem pluguri, de ce să nu asigurăm noi lucrările de dezapezire în regim propriu?

Ce impresie v-a lăsat acest efort depus pentru a asigura dezapezirea orașului cu forte proprii?

► Acea că ți se pun bețe în roată, îmi pare rău să spun asta, dar este adevărat.

Domnule primar, pentru că se apropie alegerile parlamentare și pentru că în Parlamentul României întâlnim tot felul de pozne ale firii, vă întreb de ce primarii destoinici, cei prețuiți, pentru faptele lor, de comunitatea în care trăiesc dovadă că sunt aleși și realeși nu se regăsesc pe băncile parlamentare?

► Domnișoară Roxana, s-au mai regăsit, dar într-un procent foarte mic, este adevărat.

Dumneavoastră, domnule profesor, nu v-ați propus acest deziderat?

► Cu sinceritate vă răspund că nu, nici nu e cazul.

De ce nu este cazul?

► Pentru că eu, domnișoară, îmi doresc să mă întorc de unde am plecat, chiar și pentru acest nou mandat de primar am stat mult în cumpănă, până m-am hotărât să candidez. Am trei mandate și la capătul acestor patru ani, care îmi stau în față, îmi doresc să mă întorc la catedră. Chiar îmi doresc din suflet lucrul acesta.

RESTITUIRI FĂGEȚENE

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DE LA CETATEA FĂGETULUI -1987-2004-

Prof.dr. DUMITRU TOMONI

Invntarul arheologic recoltat în săpătură de-a lungul celor 14 campanii de cercetări a fost destul de bogat și variat: ceramică, obiecte de uz curent de metal, piese de harnașament, monede, pietre profilate de la clădiri care au funcționat în interiorul cetății, oase de animale, etc.

Principala categorie o reprezintă ceramica, cea de uz comun din sec. XVI-XVII; oala-borcan, ulcioarele cu gura rotundă sau trilobată, căni, pahare.

Alături de ulcioare de mari dimensiuni, smălțuite sau decorate cu vopsea roșie așternută cu cornul, s-au descoperit numeroase boluri și străchini, precum și o cantitate foarte mare de fragmente, foarte asemănătoare ceramicii aflate în folosință până azi în zona Făgetului. Unele fragmente vădesc trăsături specifice orientale, lucru firesc dacă ținem seama de faptul că cetatea a fost multă vreme stăpânită de turci.

Apar o serie de vase ceramice smălțuite în verde, galben, brun, unele fiind pictate cu motive decorative roșii. Remarcabil este un capac de cazan cu circumferința de 132 cm, care, foarte probabil, a aparținut garnizoanei militare turcești. Un loc aparte în cadrul ceramicii îl ocupă fragmentele de cahle ale sobelor de teracotă, ce impresionează prin numărul și diversitatea

lor. (Regretatul medic Eugen Stoica a identificat 73 de tipuri și modele de cahle descoperite în perioada 1987-1990) O categorie importantă o reprezintă cahlele-plăci, dreptunghiulare sau pătrate, ale căror ornamente constau într-o gamă variată, mergând de la simple incizii geometrice până la stilizări florale, reprezentări zoomorfe, sau scene de luptă sau vânatoare. Pe lângă cahlele-plăci, a fost găsit și un număr important de cahle lucrate pe roata olarului de tipul tronconic cu gura deschisă spre exterior trasă în formă rectangulară și cu fondul circular. Majoritatea sunt arse la roșu, nesmălțuite, dar unele au partea vizibilă zmălțuită. S-au descoperit și cahle de coronament, crenelate, pătrate, tringhiulare sau trapezoidale.

A doua categorie de inventar arheologic, în ordinea frecvenței sale, o reprezintă piesele de metal: arme, unelte, potcoave provenind de la tocurele de cizmă sau de la animale de tracțiune, fragmente de la vase de aramă, ghiulele de fier masiv, cu greutatea variind între câteva grame și 3 kg. O importanță aparte reprezintă archebuza găsită în umplutura șanțului de apărare de pe latura estică a cetății „interioare”, datată din a doua jumătate a sec. al XVI-lea. Are forma unui trunchi de piramidă cu baza octogonală, țeava are diametrul golului de 14 mm. Archebuza a fost prevăzută cu un braț de fixare la uluc și cu altul pentru fixare la pat. Lungimea este de 1,35 m, iar pe partea superioară, la culată, prezintă urma unei foi de înălțător fix.

S-au găsit și câteva fragmente de tegulae și cărămizi romane ce au dus la concluzia că undeva în apropiere s-ar putea afla vestigiile unor construcții romane, rămase din păcate încă neidentificate.

Monedele găsite sunt puține, aproximativ 10 bucăți, și sunt în special ungurești și austriece, din secolele XVI-XVII. O importanță aparte ca element de datare o are moneda descoperită în 1995, datată 1523, fiind singurul element cert dinaintea atestării documentare.

Cea mai mare parte a obiectelor descoperite se află la Muzeul de Istorie și Etnografie din Făget, Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand” din București și Muzeul Național al Banatului din Timișoara.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Lipova

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

CENTRALISMUL NU ARE NAȚIONALITATE; EL A DUS, FIE CĂ A FOST UNGURESC SAU ROMÂNESC, LA ACELEAȘI CONCLUZII LOGICE: EXPLOATARE SAU SĂRĂCIE!

SEVER BOCU - FOST PRIMAR AL ORAȘULUI LIPOVA

În contextul căutării vechilor frumuseți și implementarea noilor frumuseți urbanistice, se cere presant ca cel ce vizitează orașul Lipova să rezerve timp pentru evocarea de suflet a istoriei locale. Cele câteva „piese” din fondul arhaic arhitectural, între care celebrul „bazar” care azi integrează armonios în acțiunile de mobilare cu zidiri contemporane. Noile construcții edilitare, toate împreună

cu noul spital, vor alcătui, peste puțini ani, un sistem urban modern și civilizată, conferind urbei atributele reale ale frumuseții. Locuitorii orașului fiind hotărâți să-și înobileze orașul, să-l facă frumos precum i-e istoria sa de veacuri.

Și pentru că în cartea de istorie, a acestui frumos oraș, un loc de cinste îi revine lui Sever Bocu, pentru mai tinerii noștri cititori și nu numai, îl voi aminti în această ediție a „Foi de Lipova”, așa cum l-am întâlnit în însemnările Biancăi Pădurean: „Sever Bocu a fost unul dintre cei mai importanți lideri ai românilor bănățeni și, totodată, unul dintre cei mai consecvenți luptători pentru Marea Unire din 1918. A fost condamnat la moarte de autoritățile austro-ungare, însă cei care aveau să îlucidă prin frig și înfometare au fost comuniștii.

Sever Bocu a venit pe lume la 19 noiembrie 1874, într-o familie de lângă Lipova, deja angrenată în lupta națională. Bunicul său, Pavel Bocu, moș din satul Lazuri, fusese tras pe roată ca urmare a participării sale la răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan. Tatăl său, Gheorghe Bocu, de profesie învățător, a fost închis de autoritățile austro-ungare pentru că a răspândit Doina lui Lucaciu, care plângea soarta memorandiștilor din 1892. Doina lui Lucaciu era considerată drept cântec subversiv de către autoritățile maghiare.

Sever Bocu a studiat în satul natal, apoi la Lipova. S-a înscris la Liceul Maghiar din Arad, însă a fost exmatriculat cu puțin timp înainte de bacalaureat, pentru că a refuzat să poarte o panglică cu tricoul maghiar. A studiat apoi la Academia Comercială din Viena.

Întors în țară, a fost angajat la banca Transilvania din Sibiu. Însă, deși avea o slujbă bine plătită, Sever Bocu a demisionat pentru a deveni redactor al ziarului „Tribuna”. În calitate de jurnalist, el a participat la conferința din 1892 a Partidului Național Român, care a decis înaintarea Memorandumului către împăratul Franz Jozef. S-a întors la Lipova, unde a organizat un miting de susținere a memorandiștilor. A fost arestat și trimis la Timișoara, pentru a fi anchetat. După eliberare, Sever Bocu a plecat la Paris, la studii. Întors acasă, a devenit contabil la o bancă din Lipova, dar a demisionat din nou pentru a deveni ziarist la Tribuna din Arad. Articolele sale critice i-au adus trei condamnări la închisoare din partea autorităților maghiare.

După închiderea ziarului Tribuna, Sever Bocu s-a

stabilit în Regatul României, la Techirghiol, unde și-a deschis un hotel, însă a continuat să publice într-un alt ziar Tribuna, editat la București de Onisifor Ghibu. La intrarea României în Primul Război Mondial, Sever Bocu s-a oferit voluntar. În calitate de ofițer, s-a ocupat de recrutarea prizonierilor de război ardeleni care doreau să lupte în Armata Regală Română. Pentru acest motiv, Sever Bocu a fost condamnat la moarte de către autoritățile austro-ungare.

După semnarea Păcii de la Buftea, Sever Bocu a plecat la Paris pentru a lupta în continuare pentru Unire. Drumul său a durat 87 de zile. Din cauza războiului, a plecat cu mari riscuri spre Odesa, Kiev, unde a riscat să fie arestat de germanii care ocupaseră orașul, apoi prin Moscova, Petrograd și Londra a ajuns la Paris. A luptat pentru unirea întregului Banat cu România. După război s-a întors la Lipova și a activat în PNR, devenit apoi PNT. Sever Bocu a fost ales deputat în repetate rânduri, precum și primar al Lipovei. În 1928, a devenit ministru pentru Banat în Guvernul condus de Iuliu Maniu.

După instaurarea comunismului, a fost arestat în 1950. A fost închis la Sighetu Marmăției, unde a murit în 1951, din cauza foamei și a frigului.”

Sever Bocu, unul dintre românii bănățeni care au participat la conferința din capitala Franței, a devenit unul din cei mai înverșunați adversari ai centralismului bucureștean. Lui îi datorăm un adevăr fundamental, ignorat astăzi de toți politicienii acestei țări: „Centralismul nu are naționalitate; el a dus, fie că a fost unghuresc sau românesc, la aceleași concluzii logice: exploatare sau sărăcie!”

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Domnul Mihai Franțescu din orașul Lipova ar dori să știe ce modificări au apărut în cazul ITP-ului pentru unii români?

Domnule Franțescu, românii care locuiesc în străinătate și vor să își înnoiască inspecția tehnică periodică a mașinii înmatriculate în România vor beneficia de o perioadă de grație din momentul intrării în țară.

Această nouă prevedere este justificată de faptul că proprietarii mașinilor cărora le expiră ITP-ul în țară au nevoie de timp pentru a străbate distanța de la graniță până la locul unde să își poată reface inspecția tehnică periodică.

Așadar, șoferii vor avea o perioadă de grație de 24 de ore, pentru intrarea în țară și efectuarea ITP-ului, înainte de a fi sancționați contravențional.

Astfel, OUG 195/2002 se va completa la articolul 10, după alineatul (2) se introduce un alineat nou, alin. (3), având următorul cuprins: „În cazul vehiculelor al căror termen de valabilitate a inspecției tehnice periodice a expirat în perioada cât se aflau în afara teritoriului României, interdicția de a circula pe drumurile publice prevăzută la alin. (1), precum și măsurile prevăzute la art. 102 alin. (1) pct. 1, art. 112 alin. (1) lt. a) și art. 112 alin. (2) sunt aplicabile după 24 de ore de la data intrării vehiculului în țară. Dovada privind data intrării vehiculului în țară revine conducătorului vehiculului și se eliberează, la solicitarea acestuia, la trecerea frontierei de stat.”

Rubrica școlii

Dragi elevi ai orașului Lipova, la noul început de drum școlar, m-am gândit să vă ofer în dar un poem superb semnat de Romulus Vulpescu. Pentru cei care nu știți prea multe despre autor, îl voi prezenta cu cuvintele regizorului Radu Băieșu: „Cu alură de pirat sau brigand medieval, cu plete sure și o barbă încâlcită, părea mai degrabă un actor de roluri negative decât «șoarece de bibliotecă». Cu toate astea, o mare parte din timp și-a închinat-o traducerii și editării de cărți în condiții excepționale. Pentru noi a rămas inegalabilul traducător al lui Villon (a fost chiar consilier al realizatorilor filmului «Villon – poetul vagabond») și al lui Rabelais, printre mulți alții.

Vă spun că Romulus Vulpescu a fost un om obsedat de carte. A scris, a tradus, a editat și a colecționat cărți o viață întreagă. După propria mărturisire, a adunat peste 20.000 de volume, unele cu autografe, multe dintre ele rare și foarte vechi, pe care nici măcar Biblioteca Academiei nu le avea.

Vine vremea

Vine o vârstă, vine o veste, vine o vreme,
Vine o vârstă, vine o voce, vine, cheamă,
Cheamă ziua, cheamă ora, cheamă clipa tuturor.
Cheamă, pleacă, vine, este!

Vine ora care doare, scrisă în calendar,
Vine ora ca odoare să vă las în dar.

Vine vama să-mi măsoare porția de har,
Vine vama cu închisoare, căci am fost tâlhar.
Vine ziua să coboare discul meu solar,
Vine ziua să fiu boare, cer și aer clar.

Vine vârsta când dogoare patul de coșmar,
Vine vârsta de rigoare și de somn sumar.
Vine clipa să înfloare mitul necesar,
Vine clipa când mioare în folclor tresar.

Vine vestea să-mi strecoare că respir mai rar,
Vine vestea că-i răcoare pe itinerar,

Vine vremea la izvoare să mă întorc deci iar,
Vine vremea să dau floare, poate fructe chiar.
Vine o vârstă, vine o voce, vine, cheamă
Cheamă, pleacă, vine, este!

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Giarmata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Cred că această pandemie afectează la un nivel de 30% în sens negativ procesul de învățământ

Prof. Darius MIREA - Directorul Școlii din Giarmata

Domnule director Darius Mirea, cum reușește Școala gimnazială din Giarmata să facă față pandemiei de SARS-COV2 și să își protejeze elevii și profesorii de infectarea cu periculosul coronavirus?

► În primul rând, fiecare diriginte și învățător are în dotare laptop și videoproiector pentru a lucra mai ușor cu elevii la clasă. De asemenea, avem acces la classroom și meet și am reușit, astfel, să facem orele online conform programului. Trebuie să amintim că fiind în scenariul galben, facem cursurile cu jumătate dintre elevi online și jumătate dintre elevii de la gimnaziu față în față, după ordinea din orar, și treaba merge bine. Respectăm cu strictețe regulile anti-COVID, ne protejăm cu atenție.

Cum reacționează părinții la situația aceasta nouă, de pandemie, pentru ei și pentru copii?

► Mai sunt unii părinți care se împotrivesc tehnologiei, dar în cea mai mare parte ei au înțeles că nu avem încotro și ne confruntăm cu o realitate nouă, nemaîntâlnită, pe care trebuie să trecem cu bine, din cauza pandemiei. De altfel, reușim și cu ei să ne înțelegem și să trecem peste probleme și impedimente. Avem un caz particular. O familie nu dorește deloc să își lase copiii să intre online, să urmeze cursurile online, dar am rezolvat până la urmă chestiunea.

Cum soluționați cazurile acestea mai dificile?

► Când elevii sunt prezenți fizic la școală, ei urmează cursurile clasice, față în față, iar când nu, li se dă să urmeze lecțiile acasă.

Cum reacționează părinții la faptul că elevii trebuie să poarte mască, pentru a se proteja de infecția cu SARS-COV2 atât pe ei, dar și pe părinții lor, acasă și, bineînțeles, pe profesori?

► Avem câteva cazuri când părinții nu au fost de acord ca micuții lor să poarte mască, au spus că ei nu pot să stea cu masca pe gură și nas, fiindcă nu pot respira și au optat numai pentru cursurile online. În rest nu avem nimic deosebit și facem față cu succes pandemiei. Noi întotdeauna ne-am înțeles bine cu părinții din comună, am avut o relație foarte bună, am comunicat bine și părinții înțeleg că trebuie să ne înțelegem, să comunicăm să trecem peste probleme. Nu au fost conflicte. Întotdeauna am găsit soluții de mijloc, pentru ca toată lumea să fie mulțumită. Nu pot spune că am avut probleme dificile, de netrecut. Am avut o doamnă care a vrut numai scenariul verde, dar nu a fost posibil. Și-a trimis copilului la școală două săptămâni

și a constatat apoi că nu poate sta copilul cu masca, a făcut cerere pentru școala online. Așa s-a rezolvat problema ușor.

Ce reguli trebuie respectate elevii la Școala din Giarmata ca să se protejeze de infecția cu SARS-COV2?

► Sunt regulile clasice pe care trebuie să le respecte toate școlile din țară. Distanțare fizică, purtarea măștii, spălarea și dezinfectarea pe mâini cât mai des. Avem pe fiecare clasă și coridor și în băi recipiente cu dezinfectanți. Avem și prosoape de hârtie.

De ce ați mai avea nevoie la Școala Gimnazială Giarmata, în pandemie?

► Sigur că am avea nevoie de spații mai mari să aducem mai mulți elevi la școală. Acum spațiul este cel mai important să putem păstra distanța fizică. E clar. Noi funcționăm într-o clădire veche, sălile de clasă sunt destul de mici, clasele sunt numeroase, la gimnaziu suntem cu toate clasele la 30 de copii și dacă ar fi sălile mai mari i-am putea aduce pe toți elevii la școală și să păstrăm și distanța socială fizică.

Știu că primăria are în proiect finalizare școlii noi, o clădire extraordinară unde vor fi condiții foarte bune de învățare pentru elevi, dar și pentru profesori.

► Da, așa este. Clădirea este tencuită și am înțeles că se apucă de interioare. Școala nouă este exact ceea ce trebuie pentru Giarmata. Avem

acolo săli de clasă spațioase și luminoase, avem laboratoare moderne. Școala nouă este dotată cu tot ceea ce am avea și noi nevoie pentru a urma cursuri cu adevărat la nivel european.

Când credeți că va fi gata, dat fiind faptul că aveți un primar nou?

► Proiectul se derulează foarte bine și cred că în toamna anului 2021 vom fi mutați acolo. Ceea ce este extraordinar. Suntem 99% siguri că școala va fi gata până atunci și ne vom muta acolo pentru a învăța în condiții ultramoderne.

Domnule director, cât credeți că această pandemie afectează în mod negativ sistemul de învățământ actual?

► Cred că această pandemie afectează la un nivel de 30% în sens negativ procesul de învățământ. Totuși, primăria a achiziționat un număr de 30 de tablete pentru elevii dezavantajați social, pentru cazurile mai speciale unde copiii provin din familii cu probleme economice și financiare și pentru acei copii care provin din familii cu mulți copii și nu pot face față cu o tabletă sau două câte ar avea familia. Atunci aceste tablete sunt destinate lor pentru a putea urma școala online. Asta este foarte bine.

Există un sprijin de la primărie pentru familiile aflate în situație materială dificilă?

► E un sprijin foarte eficient oferit de autoritățile locale familiilor aflate în situații sociale de risc. Au fost oferite tablete pe contract de comodat. Vreau să mai spun că în această vară am renovat și modernizat toaletele copiilor la școală. Acum avem toalete cu obiecte sanitare de lux, așa putea spune și arată foarte bine. Totul e nou, modernizat și curat. Acum avem condiții sanitare excelente la toalete.

Foaia de Remetea Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Oamenii comunei mele știu să aprecieze munca și omenia și nu minciuna pe care, prin vot desigur, au sancționat-o la cei care au răspândit-o în campania aceasta

Ilie GOLUBOV - Primar al comunei Remetea Mare

În drumurile sale nesfârșite, prin diferite medii sociale, reporterul întâlnește, câteodată, situații cu totul deosebite. Oricât ar fi de obișnuit cu ciudăteniile lumii, cu diversitatea de manifestare a omului, el rămâne impresionat în fața gestului de recunoștință al semenilor pentru un om anume. Astfel s-a întâmplat la recente alegeri în comuna Remetea Mare, când oamenii au hotărât să-l realegă pe domnul Ilie Golubov în funcția de primar. „Era de așteptat, spun oamenii locului, la câte a făcut pentru comuna noastră, cum să nu-l realegem?” Și comuna este frumoasă ca poveștile bunicilor.

Domnule primar, ne revedem după aceste alegeri pe care mulți spun că nu le înțeleg.

▶ De ce să nu le înțelegă? Alegerile sunt alegeri, sigur că poate fi mai greu de înțeles modul de manifestare a unor candidați, înși care cred că drumul spre votul oamenilor poate fi pavat cu insulte și minciuni spuse despre un anume contracandidat și în general, acel contracandidat fiind primarul în funcție.

Domnule primar, un coleg al dumneavoastră, pri-

mar cu multe mandate, domnul Ion Miculescu, edilul comunei arădene Bata, spunea că în mediu rural și nu numai, atacurile la persoană, promisiunile fără acoperire, calomnia și minciuna, nu aduc voturi, ci aduc disprețul oamenilor.

▶ Avea dreptate acest prieten al meu, bun primar și om de aleasă omenie. Precum s-a și văzut în multe localități în care unii au încercat să transforme o întrecere civilizată într-o dispută personală.

Cu ce sentimente ați primit acest nou mandat?

▶ Cu emoții...

Cu emoții?

▶ Domnișoară Roxana, nu cred să existe un om care să participe la o întrecere, fie ea și pentru funcția de primar și să poată spune că nu a avut emoții înainte de începutul alegerilor, a unor alegeri în care hotărâtor este votul cetățeanului.

Domnule primar, cum arăta comuna Remetea Mare atunci când dumneavoastră ați venit la conducerea ei, în urmă cu aproape 12 ani?

▶ Răspunsul la această întrebare îl pot da locuitorii comunei pentru că eu pot fi bănuț de subiectivism. Dar dacă te uiți pe diverse arhive, îți poți da seama ușor. Totuși te-aș invita să-ți imaginezi o comună fără asfalt și fără trotuare.

V-ați îndoit vreodată de sprijinul cetățenilor din comuna dumneavoastră?

▶ Niciodată! Oamenii comunei mele știu să aprecieze munca și omenia și nu minciuna pe care, prin vot desigur, au sancționat-o la cei care au răspândit-o în campania aceasta. Deși am întâlnit în această campanie electorală și contracandidați care s-au comportat civilizată, în normele bunului simț.

Regrețați ceva în dinamica derulării acestor alegeri?

▶ Da.

Ce anume, domnule primar?

▶ Domnișoară, regret faptul că am redescoperit, în derularea acestor alegeri, cât adevăr este în vorba românească ce spune că „cel pe care îl încălzești la sân, acela te va mușca.”

Domnule primar, putem spune că omul, cât trăiește, învață.

▶ Din păcate chiar dacă a învățat, omul mai și uită.

Cum ați dori să înceiem această primă parte a dialogului nostru?

▶ Dacă am ajuns în acest punct al discuției noastre, țin să mulțumesc tuturor celor care mi-au acordat încrederea lor asigurându-i totodată și pe cei care nu m-au votat, că voi fi așa cum am fost și până acum, un primar fără resentimente, un primar al comunei întregi.

Rubrica școlii

VIAȚA DEPINDE DE ÎNTREBĂRILE PE CARE LE PUI...

Leva Loredana Covaci din comuna Remetea Mare, ar dori să afle cum este corect: „Tu plecasei / văzusei, vorbisei etc.” sau, „Tu plecaseși / văzuseși / vorbiseși etc.?”

Dragă Loredana, în nenumărate contexte de comunicare este necesară folosirea timpului mai mult ca perfect, pentru a exprima o acțiune trecută care s-a îndeplinit înaintea altei acțiuni tot trecute, de exemplu: „Eu terminasem de scris tema când ai venit tu”, terminasem este un verb la mai mult ca perfect, acțiunea terminasem îndeplinindu-se înaintea acțiunii „ai venit”.

Probleme se ivesc, de multe ori, la persoana a doua, singular. Regula generală după care se construiește acest timp este următoarea: la mai mult ca perfect, verbele primesc terminațiile – sem, – seși, –se, –serăm, –serăți, –seră, adăugate unei părți, aceeași la toate persoanele, cu care se alcătuiește și perfectul simplu. De exemplu: eu plecasem, tu plecaseși, el plecase, noi plecaserăm, voi plecaserăți, ei plecaseră. Prin urmare, în legătură cu verbele din titlul articolului, formele corecte sunt: Tu plecaseși / văzuseși / vorbiseși etc.

Mai trebuie precizat că, la persoanele I și a II-a

plural, sunt admise și formele fără -ră: noi plecasem, vorbisem / văzusem etc., voi plecaseți / vorbiseți / văzuseți etc., dar recomandate sunt cele cu -ră.

De asemenea, trebuie atenție la ortografierea formelor de mai mult ca perfect terminate în -și sau -se, pentru a nu se scrie, greșit, cu cratimă, confundându-se - și sau - se cu pronumele reflexiv. Mai mult ca perfectul nu poate primi pronume reflexiv decât înaintea verbului: el se dusese, el făcuse, se auzise etc. Și nu el se duse-se, el făcu-se, se auzi-se etc.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Domnul Liviu Popescu din comuna Remetea Mare, ne întreabă ce-i putem spune legat de cumpărarea vechimii pentru cei care au lucrat în străinătate? Domnule Popescu, Ordonanța de Urgență 163 / 2020, în care este prevăzut faptul că orice persoană care nu are calitatea de pensionar va putea să cumpere vechime pentru pensie pentru o perioadă anterioară de maximum șase ani, în baza unui contract încheiat cu casa teritorială de pensii competentă, a intrat în vigoare.

Însă în ceea ce-i privește pe cei care au stagii de cotizare în alte țări, nu pot apela la mecanismul apărut recent pentru a acoperi perioadele respective în care s-au plătit deja contribuții de asigurări sociale. Este vorba, mai exact, despre cei ce au avut calitatea de asigurat atât într-un stat membru al Uniunii Europene, cât și în alte state cu care România are acorduri în domeniul securității sociale. Mecanismul se aplică exclusiv pentru perioadele în care nu s-a cotizat deloc, nici în România, nici în alte state, la vreun sistem de pensii.

Ordonanța prevede că plata pentru asigurări sociale se face pentru perioade de cel mult șase ani pentru perioadele în care: „persoana nu a realizat stagiul de cotizare sau stagiul asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii sau într-un sistem de asigurări sociale neintegrat acestuia, în țară, în statele membre ale Uniunii Europene sau în alte state cu care România aplică instrumente juridice internaționale în domeniul securității sociale”.

După cum stabilește legislația în vigoare, perioadele de peste un an lucrate în străinătate pot fi adăugate la stagiul de cotizare minim din România. De aceea, cei interesați să acopere „găuri” în stagiul de cotizare nu pot face acest lucru pentru perioade în care plăteau, chiar dacă în alt stat, contribuții pentru pensii.

Este inutil ca să se plătească mai multe contribuții de asigurări sociale pentru aceeași perioadă, deoarece la calcularea pensiei se ține cont, în mod evident, de o singură plată pentru acea perioadă.

Din albumul comunei

Remetea Mare văzută din... cer.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Dumbrăvița

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Ne vom preocupa cu prioritate de starea afectivă a fiecărui copil, ne vom îngriji ca ei să nu uite să zâmbească, să iubească și le vom transmite valori importante și cunoștințe deosebite

Adrian NICOLA - Directorul Școlii Gimnaziale Dumbrăvița

Emoții, lacrimi și bucurie la primele ore, în ziua de 14 septembrie 2020, în Dumbrăvița! Părinții și copiii au așteptat cu nerăbdare începerea școlii și a grădiniței. Anul acesta școala a început diferit, deoarece festivitatea de deschidere nu a mai avut loc, dat fiind contextul pandemiei.

Cu această ocazie, am stat de vorbă cu domnul Adrian Nicola, directorul Școlii Gimnaziale Dumbrăvița.

Domnule director, în munca noastră de promovare a instituțiilor fundamentale în destinul comunei Dumbrăvița, nu întâmplător carevasăzică, am ajuns și la dumneavoastră, mulțumindu-vă că ați acceptat acest dialog.

▶ Cu mare plăcere și cu atât mai mult cu cât jurnalul interregional „Banatul”, așa cum se află scris pe prima sa pagină, este, spre cinstea sa, singura publicație care chiar în perioada pandemiei, ajunge cu regularitate lunară la cititorii săi din patru județe.

Domnule director, cum a început din punctul dumneavoastră de vedere acest an școlar?

▶ Într-un an atipic în contextul amenințării contaminării cu noul SARS-CoV-2, toate școlile din România au început anul școlar în condiții diferite față de alți ani, în care emoțiile erau trăite la cote maxime atât de copii cât și de către părinți.

Așadar, domnule director Adrian Nicola, acum la început de octombrie am depășit emoțiile inevitabile de început de an școlar, în condiții speciale. Vă rog să ne spuneți cum a abordat conducerea Școlii Gimnaziale Dumbrăvița deschiderea și organizarea noului an școlar aici la Dumbrăvița?

▶ Luni, 14 septembrie s-au redeschis unitățile de învățământ, iar copiii dumbrăvițeni au avut posibilitatea participării fizice la cursuri, scenariul adoptat fiind cel verde pentru toate formele de învățământ: preșcolar, primar și gimnazial. În cadrul ședinței Consiliului de Administrație al Școlii Gimnaziale Dumbrăvița s-a stabilit accesul elevilor

în școală, întregul program fiind publicat pe pagina web a școlii.

La intrarea copiilor în unitățile de învățământ?

▶ La intrarea în unități, copiii au fost preluați de către cadrele medicale, li s-a luat temperatura, iar mai apoi cadrele didactice i-au condus către sălile de clasă.

Ați fost, precum aflu, bine organizați.

▶ A trebuit să ne organizăm în noile condiții în care riscul contaminării cu noul virus SARS-CoV-2, în situația în care la Dumbrăvița sunt înscriși tot mai mulți copii. De exemplu, în clasa pregătitoare s-au înscris 178 de copii, iar la unitatea preșcolară avem înscrisi 428 de copii. Pentru această creștere a numărului copiilor înscriși în procesul educațional au trebuit asigurate spații și logistica pentru alternativa online, dar și distanțarea fizică pentru prezența în scenariul verde.

Clasele?

▶ Ca în fiecare vară, toate sălile de clasă din școală și grădiniță au fost zugrăvite, s-a reparat și înlocuit mobilierul, s-a făcut dezinsecția și dezinsecția cu firmă specializată, iar personalul de îngrijire a fost instruit de către cadrele medicale în privința igienizării permanente a spațiilor. Au fost montate dispensere cu dezinfectant la fiecare intrare și grup sanitar, precum și la fiecare clasă au fost puse dozatoare cu dezinfectant și hârtie. S-a realizat un program diferențiat de intrare în unitate prin mai multe căi de acces.

Pauzele?

▶ Pauzele au fost decalate pentru a nu se întâlni elevii din ciclul primar cu elevii din ciclul gimnazial. Unde a fost cazul, pentru menținerea distanțării au fost montate pe bănci sau între mese, separatoare din plexiglas.

Noi stăm de vorbă la începutul lunii octombrie când...

▶ Din 2 octombrie, din cauza creșterii indicelui de infectare a populației din Dumbrăvița, s-a trecut la scenariul galben, care presupune participarea parțială a elevilor la cursuri, cu excepția elevilor din ciclul primar și a celor din clasa a VIII-a.

Cum se va face selecția, în acest caz, a elevilor?

▶ Elevii vor fi aleși în ordine alfabetică. Astfel, primii 15 elevi vor participa fizic la ore, timp în care ceilalți vor participa online, urmând ca în următoarea săptămână să aibă loc o rotație a acestora. Ca să fie posibil acest scenariu în toate sălile de clasă au fost montate camere web, retroproiectoare, laptop-uri cu programe dedicate comunicării online.

Câți elevi avem în total, la școala din Dumbrăvița?

▶ În ciclul primar sunt înscriși 639 de elevi, iar în ciclul gimnazial 325, în total 964 de elevi. Pentru siguranța elevilor și a cadrelor didactice, unitățile de învățământ din comuna Dumbrăvița vor respecta toate normele de igienă personală și de distanțare socială.

Cum privesc cadrele didactice și părinții acest scenariu?

▶ În ce privește scenariul adoptat pentru școala din Dumbrăvița, am asigurat părinții că toate demersurile făcute sunt pentru binele și siguranța copiilor și sperăm că cei mici să se adapteze ușor noilor condiții. Cadrele didactice respectă distanțarea socială atât la școală cât și în viața personală, pentru protecția lor și implicit pentru protecția copiilor.

Ajung spațiile pentru atâția copii?

▶ Există și un spațiu închiriat pentru cinci clase de preșcolari, există și cinci module funcționale în curtea școlii, dar spre bucuria noastră, anul acesta a fost inaugurată noua grădiniță, cu spații și dotări moderne, construită cu finanțare europeană.

Aveți, domnule director, și un mesaj pentru părinții elevilor dumneavoastră?

▶ Mesajul venit din suflet, pentru fiecare suflet, este acela prin care îi rog pe părinți să ne fie alături, să ne înțeleagă că facem tot ce putem, cu ceea ce avem, pentru a-i proteja pe copii. Acasă sau la școală, online sau așa cum am făcut școală până acum, în acest an școlar, ne vom preocupa cu prioritate de starea afectivă a fiecărui copil, ne vom îngriji ca ei să nu uite să zâmbească, să iubească și le vom transmite valori importante și cunoștințe deosebite.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI...

DOMNUL HORIA GRIGORE BUGARIN ESTE NOUL PRIMAR AL COMUNEI DUMBRĂVIȚA

Biroul Electoral Județean Timiș a comunicat deja rezultate finale din comuna Dumbrăvița. În urma alegerilor locale din 27 septembrie, domnul Horia Grigore BUGARIN (USR PLUS) a devenit noul primar al comunei obținând 44.8%, adică 2896 de voturi.

Domnul Victor Malac (PSD) a strâns 30.7%, respectiv 1974 voturi).

Domnul Sorin Iacob Drăgoi, reprezentantul PNL a adunat 13.3%, adică 858 voturi, în timp ce independentul Iulian Alexandru Abălaru a terminat pe locul 4 cu 3.7%, respective 240 voturi.

Ceilalți candidați pentru Primăria Dumbrăvița au obținut un scor sub 3%: Árpád Miklós (UDMR) – 2.8% - 184 voturi), Adrian Perneac (independent) – 2.5% - 164 voturi, Cristian Murărescu (PMP) – 0.9% 57 voturi, Alin Sebastian Csizmadia (PV) – 0.9% - 57 voturi), Marius Postolache (independent) – 0.3% - 23 voturi.

Noul Consiliul Local al comunei Dumbrăvița va avea 17 membri. Alianța USR PLUS a obținut 8 locuri de consilieri. Consiliul Local al comunei Dumbrăvița va fi completat de PNL 4 consilieri, PSD 3 consilieri, UDMR 1 consilier și PRO România 1 consilier.

Aduc mulțumiri domnului CONSTANTIN NICOLAE, pentru sprijinul acordat în realizarea acestei pagini - ROXANA FURDEAN

Foaia de Măureni

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Mulțumesc cetățenilor din Măureni și din Șoșdea, pe care îi consider cei mai minunați oameni

Comuna Măureni va fi condusă și în următorii ani de tânărul și energicul primar Brian Filimon! Acesta s-a remarcat în ultimii ani ca fiind un primar activ, care a implementat multe proiecte necesare pentru dezvoltarea comunei și a atras nenumărate fonduri în vederea dezvoltării și modernizării localităților rurale pe care

le conduce cu succes! Cu amabilitatea cunoscută și recunoscută, domnul primar a acceptat să ne acorde un interviu pentru pagina comunei noastre din jurnalul interregional „Banatul”, la scurt timp după prezizibila victorie.

Domnule primar, ne aflăm la câteva zile după alegerile locale, îmi puteți, vă rog, spune care este rezultatul final al alegerilor în comunitatea noastră?

► Desigur! Am fost ales de 92,31 % din numărul de alegători, astfel din cei 11 consilieri pe care îi are Consiliul Local al comunei Măureni, din echipa mea fac parte 10 consilieri. Astfel că pot să vă spun că

este cel mai mare procent la nivel județean.

Domnule primar, ce îmi puteți spune despre prezența la vot în comuna noastră?

► Deși aflați într-o perioadă de pandemie, am depășit prezența la vot din anul 2016 și chiar prezența din județ și din zonă. Concluzionând, pot spune că am înregistrat în comuna noastră o prezență foarte bună și, în egală măsură, o mobilizare foarte bună a oamenilor, iar rezultatul ne-a arătat că cetățenii ne iubesc și apreciază munca noastră.

Domnule primar, strâns legat de procentul uluitor cu care ați câștigat aceste alegeri și de gestul consătenilor dumneavoastră de a vă acorda un asemenea punctaj, rar întâlnit, doriți să transmiteți un mesaj locuitorilor comunei noastre?

► Mulțumesc cetățenilor din Măureni și din Șoșdea, pe care îi consider cei mai minunați oameni. Această mobilizare și acest respect pe care ni l-au arătat oamenii mă motivează și îmi dă energia necesară pentru a face lucrurile și pe mai departe cu drag și din suflet. Încrederea cu care m-au susținut, îmi dă puterea de a lupta pentru fiecare

Brian FILIMON - Primar al comunei Măureni

om și de a nu spune nu nici unei activități necesare comunei noastre. Ba, mai mult, la fel cum am procedat și până acum, voi da totul în fiecare zi pentru consătenii mei, deoarece și comunitatea a arătat că știe să aprecieze acest lucru.

Despre un țel mai apropiat, ce îmi puteți spune?

► Nu l-aș numi chiar un țel imediat, ci mai mult o dorință a mea și a echipei cu care am pornit, din nou la drum, dorință firească, aceea de a încerca să dăm totul pentru a reuși să dezvoltăm în continuare această comunitate și, la fel cum am fost campion la legerile acestea, să devenim una din cele mai frumoase comunități din zonă și să fim luați ca exemplu de către alte comunități. Dar, înainte de a încheia dialogul nostru vreau să aduc la cunoștința tuturor cetățenilor comunei noastre că ședințele Consiliului Local sunt publice și că îi invit, și prin intermediul paginii noastre prezentă în jurnalul interregional „Banatul” să ia parte ori de câte ori doresc și le face plăcere, să își exprime punctul de vedere sau opinia. Pentru că așa cum spun mereu, doar împreună vom reuși!

„Am început vara asta fiind nespus de confuză și de slăbită. Mi-am pus întrebări, am avut îndoieli, mi se părea că nimic nu mi se mai potrivește. Și, totuși, am luat și eu la pas drumul #TDIS care, în acest an, mi-a înmuiat ca prin minune inima pe care aveam atât de multă nevoie să o mai simt că e vie sau că mai e acolo și că simte, simte într-un mod firesc și bun lucrurile care o înconjoară, ca să mă facă să am încredere să înaintez. Am avut nevoie de #TDIS 2020, iar Dumnezeu mi-a șoptit asta prin atâtea minuni pe care le-a răsărit în viața mea, ca să le văd, să le înțeleg simplu și clar, așa cum le-ar înțelege o minte de copil - că există cu certitudine, că se pot atinge, că minunile încă se întâmplă.

Am avut o vară... luminată și curajoasă. Vara #TDIS 2020 - vara celor curajoși.”

Anita RADICS

— formator și coordonator #TIDIS Măureni, președintele ATOR Banatul de Munte

Pentru comunitatea din Măureni este al doilea an consecutiv când se organizează „Tabăra din Inima Satului”. De reușita acestui proiect ne-a asigurat părintele Mihai Ciucur, coordonatorul Taberelor și a Centrului de Tineret Moniom. „Această manifestare a prieteniei, a bucuriei și a binecuvântării de a fi împreună, pentru copii, va fi cu siguranță cea mai frumoasă și intensă săptămână din acest an!” Tot părintele Mihai Ciucur ne-a spus că organizarea acestei tabere se datorează și sprijinului venit din partea Primăriei Măureni și în special a domnului primar Brian Filimon. Edilul comunei ne-a spus că a răspuns afirmativ și s-a implicat cu drag în această manifestare considerând că aceste tabere sunt benefice atât pentru viitorul copiilor și tinerilor, dar și pentru întreaga comunitate.

Astfel în perioada 7-11 septembrie 2020, Parohia Ortodoxă Măureni a găzduit „Tabăra din Inima Satului” proiect derulat pentru copii și tineri de către Episcopia Caransebeșului, organizator principal, în parteneriat cu Casa Corpului Didactic Caraș-Severin, ATOR-Banatul de Munte, Centrul de Tineret Moniom și partenerii locali; Primăria Comunei Măureni și Școala Gimnazială Măureni.

În cadrul programului „Tabăra din Inima Satului”, atelierele de dezvoltare personală, concepute într-o abordare inovativă și interactivă adaptată vârstei copiilor, au darul de a-i ajuta pe aceștia să găsească soluții la problemele specifice generației lor. Am avut onorea să o avem în mijlocul nostru și anul acesta, pe doamna Nicoleta Marcu unul din fondatorii conceptului de ta-

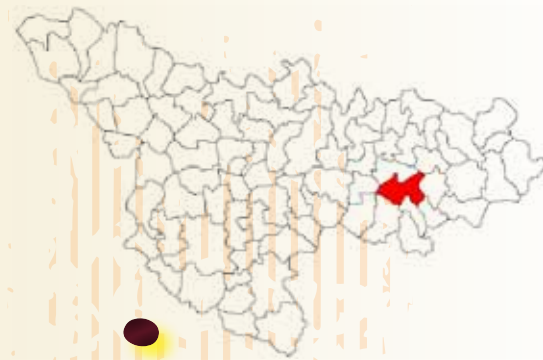
bere, o doamnă deosebită, un dascăl desăvârșit și mai presus de toate un om cu multe calități și dragoste față de copii, o doamnă care își lasă amprenta în fiecare activitate pe care o desfășoară sau o coordonează. Bucuria, voia bună și distracția au fost ingredientele principale care s-au regăsit cu succes în toate activitățile care s-au desfășurat în comuna noastră în această săptămână.

Vineri, 11 septembrie, a avut loc festivitatea de încheiere a taberei ce s-a desfășurat timp de o săptămână la noi în localitate. În ultima zi a taberei, părintele Aurel Radics și părintele Mihai Ciucur inspector eparhial în cadrul Departamentului de tineret al Episcopiei, au oficiat slujba de „Te Deum” și a premiat fiecare participant cu diplome și premii din partea Preasfințitului Părinte Lucian.

PAGINA REALIZATĂ DE PROF. LUCIA MUȚULESCU

Foaiia F de Lugoj

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„REZERVÂNDU-MI DREPTUL SĂ VORBESC ROMÂNEȘTE, ÎN LIMBA MEA MATERNĂ, FOLOSESC DE ASTĂDATĂ LIMBA MAGHIARĂ, NUMAI DIN MOTIVE DE OPORTUNITATE”

ALEXANDRU MOCIONI

În această toamnă deghezată-n primăvară, toamnă cu superbe zile în vestmând solar, mi-am purta pașii prin frumoasa zonă pietonală din centrul Lugojului cu gândul de a ajunge să văd, chiar dacă se lucra, strada ce poartă numele lui Alexandru Mocioni. Eram însoțită de elevii ai mei care și-au dorit să vadă Lugojul într-o excursie de câteva ore. Ei bine, odată ajuns pe strada despre care aflu că reprezintă „axa istorică a orașului fiind una dintre primele străzi din Lugojul German, și totodată strada de legătură cu Lugojul Român situat de cealaltă parte a râului Timiș”, elevii și-au exprimat dorința de a le vorbi despre Alexandru Mocioni, despre scriitorul Alexandru Mocioni, vlăstar celebru al unui neam pe care noi românii sud-dunăreni, îl cunoaștem totuși atât de puțin. Dar, să nu uităm, că la temelia neamului stau oamenii.

Un astfel de om a fost Alexandru Mocioni, (1841–1901), strălucit politician român din Ungaria, scriitor, compozitor și filantrop. Alexandru a făcut liceul la piariști, tatăl său l-a angajat pe Atanasie Marienescu ca îndrumător de studii pentru fiul lui, apoi a urmat studii de drept la Pesta, la Viena și la Graz. De la bun început s-a pregătit să devină politician, a călătorit prin Belgia și Elveția pentru a cunoaște statele multinaționale din vestul Europei. În 1865 a devenit deputat în parlament. Cel mai tânăr membru al Parlamentului maghiar. Tânărul în jur de douăzeci de ani, foarte pregătit și înzestrat cu deosebite calități de orator, a ocupat repede un loc de frunte printre deputații reprezentanți ai minorităților naționale.

Despre familia sa se știe că a sosit în Ungaria din Macedonia, în secolul al 18-lea și mereu s-a declarat ca fiind românească. Dovadă stă și celebra

afirmație rostită de Alexandru în Parlamentul ungar, atunci când a venit în sprijinul conaționalilor săi: „Rezervându-mi dreptul să vorbesc românește, în limba mea maternă, folosesc de astădată limba maghiară, numai din motive de oportunitate pentru a declara pe scurt, că părtinesc moțiunea colegului deputat Stratimirovici, respectiv Gojdu.

Între 1869 și 1872, Alexandru Mocion a fost deputat în Parlamentul de la Budapesta, ales în circumscripția electorală de la Lugoj.

Strămoșii familiei sale, care mai târziu s-a scindat în două ramuri, au fost Mihai și Andrei, ei s-au stabilit în Pesta. Au făcut avere din activități comerciale, având o mare influență asupra industriei, dar și-au asumat un rol important și în viața publică. O parte din capital l-au investit în imobile. Membrii familiei Mocioni dețineau 17 imobile în Pesta. În 1780, urmașii lui Andrei au primit pentru merite militare și ca donație, moșia de la Foeni, din Banat, iar apoi, în 1783, diploma de înobilare cu titlul „de Foeni”. Unul dintre descendenții celeilalte ramuri a familiei, Petre, urmaș al lui Mihai, care trăia deja la Tokaj, a primit titlul nobiliar în 1804.

Din reunificarea celor două ramuri ale familiei, s-au născut la 1841 Alexandru. În 1867, el a fost autorul aceluia proiect de lege pe care minoritățile naționale l-au prezentat drept alternativă a proiectului lui Eötvös, propunând o reglementare a limbii statului, pe baze federative. Mocioni considera că dreptul de folosire a limbii materne este fundamental pentru destinul altor etnii decât cea maghiară. El a publicat scrieri în paginile unor ziare ca Reform, Zukunft, Politik din Praga, cât și în alte reviste. În lucrarea publicată la 15 ianuarie 1869, prin care își definea programul, Mocioni constată că în loc să fi căutat asocierea cu grupurile etnice din țară, clasa dominantă ungară a încheiat o alianță nefirească cu clasa politică germană din Austria, orientată chiar împotriva celorlalte popoare din imperiu. El declară că legea minorităților, deja adoptată, este contrară drepturilor naturale, deoarece nu recunoaște existența altor națiuni în țară, în afară de cea ma-

ghiară.

Mocioni a fost ales președinte al Partidului Național Român, constituit la data de 26 ianuarie 1869, în Reduta de la Timișoara. Între 1869-1872, el a fost deputat în Parlament, ales în circumscripția electorală de la Lugoj. În 1874 a renunțat la mandatul său de deputat, păstrându-și funcția de președinte al partidului. Încetul cu încetul, Mocioni a devenit adept al rezistenței pasive față de sistemul politic maghiar. El a depus eforturi considerabile pentru separarea bisercii române de cea sârbească și pentru înființarea mitropoliei Sibiului.

A fost întemeietor și membru al multor asociații literare și culturale din Banat, din Ardeal și din Ungaria. A acordat sprijin financiar ziarelor în limba română din Pesta, a desfășurat o importantă activitate de mecenat al studenților români de la Pesta și a finanțat cu generozitate activitățile Societății „Petru Maior”. În timpul studenției la Viena, a studiat și muzică. Mai multe compoziții ale sale au fost chiar prezentate în concert. În palatul din Piața Vörösmarty de astăzi, colț cu strada Váci, după cum aflăm din lucrările doamnei Maria Bereny, familia Mocioni organiza adeseori matineuri și serate muzicale. Chiar și Franz Liszt a fost de multe ori în vizită la palatul Mocioni, întreținând relații de prietenie cu Alexandru Mocioni.

Iosif Vulcan a reușit să-l câștige pe Mocioni pentru a interveni în vederea înființării unui teatru. În februarie 1870, Mocioni invită în casa lui din strada Váci pe toți intelectualii români din Budapesta și creează o asociație cu numele „Societatea pentru fond de teatru român”. Societatea și-a început activitatea cu un capital de opt mii de forinți. Sediul societății a fost în Budapesta până în 1895, iar apoi la Brașov, până în 1914. Societatea a constituit o echipă de teatru ambulant, care s-a perindat prin localitățile românești și a publicat în fiecare an un concurs de piese de teatru.

Acesta a fost omul căruia Lugojul atent cu valorile naționale îi păstrează azi numele la loc de cinste.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Domnul Romulus Stroescu din municipiul Lugoj, ne întreabă ce perioade asimilate nu se iau în calcul la stabilirea stagiului de cotizare?

Domnule Stroescu, în acest caz, nu se iau în calcul situațiile în care asiguratul:

- a beneficiat de pensie de invaliditate;
- a urmat cursurile de zi ale învățământului universitar, organizat potrivit legii, pe durata normală a studiilor respective, cu condiția absolvirii acestora cu diplomă;
- a satisfăcut serviciul militar ca militar în termen sau militar cu termen redus, pe durata legal stabilită, a fost concentrat, mobilizat sau în prizonierat;
- a beneficiat, în perioada 1 aprilie 2001 - 1 ianuarie 2006 de indemnizații de asigurări sociale, acordate potrivit legii;
- a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2005, de concediu pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă și boli profesionale;
- a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la doi ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la trei ani;

- a fost elev al unei școli militare ori școli de agenți de poliție sau student al unei instituții de învățământ din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională pentru formarea cadrelor militare, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, cu excepția liceului militar.

RUBRICA ELEVILOR

VIAȚA DEPINDE DE ÎNTREBĂRILE PE CARE LE PUI...

Leva Sorana Stancu, din orașul Lugoj ne întreabă cum este corect: „din punct de vedere al...” sau „din punctul de vedere al...”?

Domnișoară Sorana, normele limbii literare permit folosirea nearticulată a substantivului punct – din punct(ul) de vedere – numai când aceasta este urmată de un adjectiv calificativ. Este corect, de exemplu, să spunem: Din punct de vedere economic, din punct de vedere istoric, etc.

Atunci când structura în discuție este urmată de un genitiv, substantivul punct va fi folosit articulat: din punctul de vedere al specialiștilor, din punctul de vedere al părinților, din punctul de vedere al cetățenilor etc.

Foaiia F de Bata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„DE MULTE ORI OAMENII ZĂRESC SUFLETUL ÎN VIZIUNILE SAU VISELE LOR”

DELIA MICURESCU, MEMBRU AL UNIUNII SCRITORILOR DIN ROMÂNIA

Opresc, vreme de o clipă, la mijlocul unei păduri în drumul meu spre Bata privind un vultur planând. Abia de se mai vede de pe pământ, trec parcă fulgere de soare sub aripile lui. Se vântură sus pe-acoperișul lumii, ca pe propria casă în timp ce eu, privindu-l, invidiez acest voievod al zborului nerăvășit vreodată de cruntul chin al îndoielii. Zboară, precum sufletul și din când în când, deasupra zborului său trec luceferi sărutându-i aripile. Am spus „suflet”? „Ce gust are sufletul? - se întreba poetul - și totuși, mă-ntreb ce gust are sufletul tău risipit în oasele mele ca fumul de jertfă printre coloanele dorice...”

Am venit la Bata, pentru a o asculta vorbind pe scriitoarea Delia Micurescu, chiar despre suflet. Pentru dumneavoastră, cititorii mei. Atunci când am venit era ziua de Înălțarea Domnului la Cer, o adevărată piatră de hotar între perioada predicatorială a Mântuitorului Iisus Hristos și începutul erei creștinismului. În popor, această sărbătoare se mai numește și Ispas, după numele martorului ascuns. Și astfel am aflat o poveste

frumoasă despre Dumnezeu, despre suflet, despre eroi, despre cei care au fost, despre ofrande și obiceiuri.

„De Ispas, spunea doamna Delia, creștinii ortodocși își sărbătoresc eroii adormiți întru Domnul pentru apărarea gliei străbune. Biserica se umple de lumânări aprinse, de coșuri cu colaci, colivă și cozonaci. Damigene de vin și rachiu. Drept ofrande pentru cei morți. Nu că ar mânca și ar mai bea morții, cum mai auzi pe câte-o nană văicărindu-se prin sat. Inșă așa-i obiceiul creștin. Și nu numai creștin. Acest fel de a gândi a fost comun la aproape toate popoarele. Și-i regăsim urmele oricât de departe am urca în cercetarea mentalității.

Încercăm să înțelegem motivele ascunse care se află la originea acestor ofrande dăruite morților ca și faptele care conduc la incertitudinea în care ne menținem în această privință. Riturile au fost săvârșite în mod obișnuit cu mii de ani înaintea noastră, dar și în prezent, fără alt motiv decât potrivit obiceiului, ceea ce pentru majoritatea oamenilor reprezintă întodeauna un argument suficient.

Credința că sufletul unei ființe umane supraviețuiește morții acesteia a străbătut pământul de la un capăt la altul, de la africani la pieile roșii ori scoțieni, devenind aproape universală. Pretutindeni aflăm că sufletul este considerat ca un fel de dublu diafan al trupului. Ce gândește un om oarecare în fața unui cadavru? Acest trup rigid, rece diferă atât de puțin de

trupul omului viu. Constatarea firească este că l-a părăsit ceva. Ceea ce îi lipsește, ce l-a părăsit în momentul morții este sufletul.

Suflul sau sufletul poate fi imaginat ca un element fără consistență, dar care seamănă într-o oarecare măsură cu ceea ce a fost defunctul în timpul vieții sale. Sufletul poate fi umbra celui decedat.

De multe ori oamenii zăresc sufletul în viziunile sau visele lor. Aproape toți oamenii au vise. Imaginile prietenilor, fie că sunt vii sau morți, apar în somn cu o claritate desăvârșită. Se mișcă, lucrează, vorbesc și ascultă, sunt perceptibile. Trăsăturile lor sunt atât de însuflețite încât le recunoaștem. Aceste imagini nu puteau fi decât sufletele celor dispăruți, eliberate de trupurile lor sau sufletele celor vii, evadate din trupuri pentru a rătăci o clipă în libertate.

Astfel, una din cele mai vechi credințe, prea adânc înrădăcinată ca să dispară vreodată, admite că sufletul unei ființe care a locuit în timpul vieții în trupul său, este dificil să se separe de celălalt. Și-atunci rămâne aproape de el, aproape de mormânt sau plutește în căminul sau locurile familiare din satul pe care l-a cunoscut. Acestei filozofii primitive, când sufletul locuiește în mormânt, stau mărturie proviziile găsite în mormintele antice, colibe construite pe malul apelor, bărci plutitoare pe râuri, aprinderea de focuri, toate în onoarea fantomelor.”

POEZIA DE ȚINUT MÎNTE

În fiecare zi

Romulus YULPESCU

În fiecare zi, ne batem joc
De păsări, de iubire și de mare,
Și nu băgăm de seamă că, în loc,
Rămâne un deșert de disperare.

Ne amăgește lenea unui vis
Pe care-l anulăm cu-o șovăire;
Ne reculegem într-un cerc închis
Ce nu permite ochilor s-admire;

Ne răsucim pe-un așternut posac,
Însingurați în doi, din lașitate,

Mințindu-ne cu guri care prefac
În zgură sărutările uzate;

Ne pomenim prea goi într-un tîrziu,
Pe-o nepermis de joasă treaptă tristă;
Prea sceptici și prea singuri, prea-n pustiu,
Ca să mai știm că dragostea există.

În fiecare zi, ne batem joc
De păsări, de iubire și de mare,
Și nu băgăm de seamă că, în loc,
Rămâne un deșert de disperare.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Prof. univ. dr Aurel MIHUȚ

Domnul Ilarie Stănescu din comuna Bata, satul Țela, ne întreabă dacă producătorii agricoli, care, au fost afectați de seceta pedologică, vor fi ajutați și cum?

Domnule Stănescu, deși în domeniul agriculturii și industriei alimentare, activitatea a fost neîntreruptă, totuși au apărut unele probleme, unele pierderi de venit, fie pentru că s-a modificat foarte mult comportamentul cumpărătorului, fie pentru că s-au închis domenii importante care aveau legătură cu agricultura și industria alimentară. De aceea, potrivit unui comunicat, în această perioadă Ministerul Agriculturii desfășoară o activitate privind acordarea de compensări privind aceste pierderi.

Astfel, din 18 septembrie, s-a început plata schemei de ajutor de stat acordat producătorilor agricoli care au înființat culturi de toamnă în 2019 și care au fost afectați de seceta pedologică, iar din data de 16 octombrie va începe plata avansului la subvenții, Ministerul Agriculturii alocând în acest sens 1,78 miliarde de euro, banii care, vor ajunge curând în conturile fermierilor.

ÎN ATENȚIA ELEVILOR ȘI NU NUMAI...

AVEȚI GRIJĂ DE UNDE BEȚI APĂ

Prof. univ. dr Aurel MIHUȚ

Odată cu începerea școlii, doresc să atenționez elevii și de ce nu, chiar părinții, asupra surselor de unde beau apă, știut fiind că paraziții intestinali precum „Giardia lamblia” pot fi luați din apa contaminată pe care o consumați zilnic. Parazitul poate supraviețui în apă rece, clorurată, timp de până la două luni și se ia prin:

- apă potabilă care a fost contaminată cu chisturi Giardia, de obicei, deoarece apa a intrat în contact cu canalizarea;
- consumul de fructe sau legume care au fost spălate în apă contaminată;
- consumul de fructe sau legume nepreparate dintr-o grădină unde a fost utilizat îngrășământ contaminat;
- atingerea fecalelor, scutecelor sau a obiectelor murdare cu fecale și nespălatul pe mâini în mod adecvat;
- contact direct cu o persoană sau animal infectat, iar apoi nespălarea în mod adecvat pe mâini.

La persoanele altfel sănătoase, giardioza dispare în general complet în câteva săptămâni, cu sau fără tratament. În unele cazuri, „Giardia” poate fi o problemă pe termen lung, dacă nu este tratată.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Biled

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Avem nevoie de o rețea de internet mult mai puternică să putem lucra ușor cu elevii!

Prof. Olga ORZA - Director al Liceul Tehnologic Petre Mitroi din Biled

Doamnă director, Olga Orza, cum vă descurcați în pandemia aceasta chinuitoare, la Liceul Tehnologic Petre Mitroi din Biled?

► Noi reușim să ne descurcăm cu succes. Am reușit să achiziționăm cele necesare, pentru a ne proteja de coronavirus. Este vorba de materialele de curățenie și dezinfectie. De obicei, facem stocuri pe o lună. Deja copiii au înțeles situația prin care trecem cu toții și păstrează distanța fizică și s-au obișnuit să se dezinfecteze pe mâini și cu această distanțare necesară pentru a evita infecțiile cu SARS-COV2. Copiii sunt receptivi.

Care este programul după care lucrează cadrele didactice?

► Noi cadrele didactice lucrăm după un program foarte clar: 45 minute ora, 10 minute rămânem cu ei în clasă sau ieșim în curte. O pauză iese afară o parte, apoi cealaltă parte în pauza următoare. Așa cum sunt regulile, încercăm să nu îi lăsăm pe elevi să se întâlnească, pentru a se evita contactele multe și astfel și infecțiile. Pentru noi cadrele didactice este un pic cam dificil, fiindcă avem numai cinci minute pauză, când repede trebuie să trecem la cealaltă clasă, dar trebuie să facem față acestei pandemii. Ne obișnuim și mergem mai departe. Suntem în scenariul verde, iar asta e bine. În scenariul hibrid, galben, se lucrează mai greu. Atunci cursurile vor fi și online și față în față. E mai dificil să facem față în același timp celor două situații. Nu întotdeauna copilul din spatele camerei este prezent sau este prezent absent. Știți cum e copiii se mai joacă. Deja am început predarea materiilor. Ne-am pregătit și avem laptopuri, am mai achiziționat din banii primiți de la Consiliul Local Biled. Cele necesare le avem la dispoziție. Nu putem să ne plângem deocamdată. Este bine, ne descurcăm.

Dacă ar fi cursurile online, aveți tot ceea ce vă

trebuie?

► Întotdeauna ne-ar mai trebui ceva. Nu ar fi rău să mai avem dispozitive tehnice, să aibă copiii cu ce să urmeze cursurile online. Au fost achiziționate prin Primăria Biled tablete pentru copiii care au o situație economico-financiară slabă acasă. Majoritatea elevilor au smartphon-uri pe care le mai folosește și la cursuri, dar cam asta ar mai lipsi: tabletele, fiindcă un elev va lucra mult mai ușor cu acestea. Ce pot să mai spun este că am depus și cereri pentru tablete.

Probleme?

► Aici ar apărea o problemă: părintele poate să solicite, dar dă o declarație pe propria răspundere că nu mai are niciun dispozitiv în familie, printre dispozitive se aflau și smartphon-urile. Ceea ce nu era chiar ok. De aceea au fost numai patru cereri. Sunt și niște piedici, care îi pune

în dificultate pe părinți, dar pe telefon e foarte greu să lucrezi. Nu merge. Poți accesa internetul, dar e ecranul mic.

Cum reușește școala să colaboreze cu părinții, în această conjunctură dificilă provocată de pandemie?

► Părinții au înțeles situația prin care trecem. Nu au voie să intre în școală. Am anunțat din prima zi. Noi discutăm cu ei online despre probleme cu care ne mai confruntăm. Ședințele cu părinții le desfășurăm online pe zoom. La grădiniță, la fel, prin grupul de whatsapp. Nu am avut probleme. E poliția școlară, își face datoria. Nu există probleme în această direcție. Elevii se descurcă și cu masca. S-au obișnuit. Cei de la profesională sunt tentați să înlăture masca, dar îi atenționăm și ei înțeleg.

Este greu cu masca.

► Da, e greu cu masca. Noi, când ieșim în curte în programul de pauză, le cerem să se distanțeze și să își dea jos masca. Elevul vorbește cu masca la ore, noi vorbim cu masca. Elevii și profesorii au înțeles situația și colaborează foarte bine. Triajul elevilor se face acasă de către părinți. La in-

trarea în școală avem termoscanare, avem asistent medical. Avem trei clădiri dacă nu reușește să fie la termoscanare, trece prin toate clasele și face triajul.

Cum decurge programul la liceul din Biled?

► Noi începem programul la ora 8.00, iar la 8.45 este prima pauză. atunci o parte dintre elevi iese afară în curte atunci când este vreme bună. Aerisim sălile de clasă. Copiii merg la toaletă cu rândul, să nu se creeze aglomerație. Acolo este personal și dezinfectant și apă caldă șervețele de hârtie. Am avut și noroc. Crucea roșie ne-a donat boilere și am dotat fiecare toaletă cu boilere și avem apă caldă. În clasă există distanțarea de un metru între bănci. Elevii evită apropierea fizică. Până acum școala i-a învățat să comunice, să fie aproape și să fie prieteni între ei, să colaboreze și să lucreze în echipă, iar acum, din cauza pandemiei, totul s-a dat peste cap și trebuie să învățăm că nu trebuie să ne apropiem.

La grădiniță?

► La grădiniță este și mai dificil. Copilașii stau fiecare la măsura lui. Ei sunt obișnuiți să se joace și să interacționeze fizic, dar acum este interzis. Nu mai avem voie nici să mai punem covorul de joacă pe jos. Acum e, într-adevăr, o situație dificilă, totul e schimbat.

Doamnă director, o întrebare clasică: de ce ați mai avea nevoie la Școala gimnazială din Biled, pentru a rezista cu bine în pandemie?

► Clar că am mai avea nevoie de dispozitive electronice: tablete. Ideal ar fi ca fiecare elev să aibă tabletă. Să mai achiziționăm laptopuri să aibă fiecare clasă. Acum avem 10 bucăți, dar e bine să aibă fiecare clasă un laptop. La liceu există 18 clase. Avem și calculatoare, dar ca să nu le mai schimbăm de la laboratorul de informatică este bine să mai primim laptop-uri. Cu internetul facem față deocamdată. Avem internet în toată școală, dar avem nevoie de o rețea de internet mult mai puternică să putem lucra mai ușor cu elevii.

Foaiia de Deta

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Rezultatele vin după multă muncă și seriozitate

Petru ROMAN - primarul orașului Deta

Mergem în Deta astăzi, într-o zi de toamnă cu soare domol. Buna dispoziție ne însoțește tot drumul, dar se intensifică atunci când ajungem la Primărie. Știm rezultatul alegerilor încă de ieri și nu degeaba domnul primar poartă nume de piatră.

Bună ziua, domnule primar Petru Roman și felicitări pentru rezultatul de la alegerile locale. Am observat că i-ați devansat pe contracandidații dumneavoastră cu foarte multe voturi. Care este secretul succesului?

► Bună ziua, domnișoară. Nu este un secret. Rezultatele vin după multă muncă și seriozitate. Mă bucur că locuitorii din Deta au văzut eforturile pe care le-am făcut împreună cu colegii mei. Au apreciat munca noastră și ne-au acordat din nou încrederea lor. Succesul nu este doar al meu. Este în primul rând al oamenilor din Deta și Opațița. Ei sunt beneficiarii muncii noastre și ei sunt cei care trebuie să se laude cu performanțele orașului. Este și succesul consilierilor locali, al funcționarilor din Primărie, al celor care au pus umărul la dezvoltarea orașului nostru.

Ați trecut prin mai multe campanii electorale până acum. Cum o caracterizați pe cea din acest an?

► A fost parcă mai murdară ca niciodată. Am

fost atacat pe nedrept de adversarii mei politici în cel mai josnic mod. A fost o alianță a răului formată împotriva mea. Au încercat toate trucurile murdare în spranța că vor reuși să câștige voturi. Eu nu am răspuns cu aceeași monedă și am preferat să îmi văd de treabă. Am spus de fiecare dată că nu intru în acest joc și că adevărata luptă politică se dă la urne. În lupta corectă și cinstită de la urne am câștigat și mă bucur acum să constat că alegătorii din Deta sunt foarte maturi și fac ușor diferența între cei care sunt serioși și muncesc și aventurierii politici care știu doar să atace și să înjure. Campania mea a fost una curată și corectă. Le-am spus oamenilor ce am făcut și ce am de gând să fac în calitate de primar. De fapt, nu am spus lucruri noi pentru că tot ce am făcut și tot ce urmează să fac în Deta sunt lucruri cerute și așteptate de oameni. Nu fac nimic de capul meu și mă consult în permanență cu locuitorii pentru a vedea care sunt așteptările lor.

Începe o nouă etapă în evoluția Detei, în evoluția dumneavoastră ca politician. Aveți deja câteva mandate la activ, atât de multe realizări. Ce urmează?

► E adevărat că intrăm într-o nouă etapă. Până acum ne-am ocupat foarte mult de lucrările de infrastructură urgente și de reparații curente. De acum începem să investim tot mai mult în creșterea calității vieții locuitorilor din oraș. Am identificat deja surse de finanțare și vrem să schimbăm în bine fața orașului nostru. Aș aminti aici proiectul

important care va începe în zona centrală a orașului unde circulația va fi închisă. De la biserici până la sensul giratoriu de la Belavista zona va deveni pietonală. Vor apărea sensuri unice și alte schimbări importante în această parte de oraș. Bicicliștii vor avea piste noi și vom investi în continuare în proiectele începute, cum ar fi Așezământul Cultural din parc, piața sau parcul industrial.

Doriți să le transmiteți un mesaj alegătorilor dumneavoastră sau, până la urmă, tuturor oamenilor din Deta și Opațița?

► În primul rând, vreau să le mulțumesc pentru prezența la vot indiferent de opțiunea pe care au avut-o. Eu sunt primarul tuturor locuitorilor din oraș și nu am de gând să schimb ceva în acest mod de abordare. Am ținut și voi ține cont de opinia fiecăruia și îmi doresc să fac echipă bună cu consilierii locali din celelalte partide care ar trebui să procedeze ca mine, să lase politica deoparte și să fie preocupați de prioritățile orașului. Am fost trimiși de cetățeni să administrăm orașul, nu să ne ocupăm de lupte politice. Am încredere că cetățenii din Deta vor fi în continuare alături de noi și astfel vom putea construi mai departe și vom reuși să modernizăm orașul și să asigurăm confortul necesar tuturor celor care locuiesc aici.

Mulțumesc mult, domnule primar și mult succes în continuare!

► Mulțumesc și eu!

CANTONAMENT ASO DETA LA SAȘCA ROMÂNĂ

Mult succes la noile competiții!

Fotbaliștii din grupa U13 ASO Deta au fost plecați în această vară în cantonament la Sașca Română. Aceștia au fost cazați la o pensiune unde s-au respectat normele de pandemie și au făcut față unui program destul de strict care a avut drept scop îmbunătățirea condiției lor fizice și a strategiei tehnice pe care o pun la punct alături de domnul antrenor Călin Drăguț.

UN MUZEU AUTO ÎN DETA

În această vară a fost deschis în Deta **Muzeul Călătorie în Timp** în Casa Ferch pe strada Victoriei nr. 29. Vizitatorii pot admira, în garajul familiei Renner, o mulțime autoturisme clasice printre care o Broscuță (VW Beetle) din 1971, un Saab 96 din 1976 și o Dacia 1410 din 1988, toate fiind recondiționate și aduse într-o stare iroproșabilă. Din cauza pandemiei, trebuie să vă anunțați vizita cu câteva zile înainte de a veni, la numărul de telefon 0727013332. Organizatorii vă așteaptă cu entuziasm și vă urează: „Drum bun spre Deta!”.

Foaia de Topolovățu Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Mulțumesc tuturor consătenilor mei și foștilor elevi, pentru încrederea cu care mă susțin

Ovidiu DOȚA - Primar al comunei Topolovățu Mare

De fiecare dată când îl întâlnesc pe domnul profesor Ovidiu Doța, mă întreb cât pragmatism și câtă vocație există într-un destin ca al lui. Mi-a răspuns că pragmatismul se deprinde, dar vocația se înșumă la modul ideal. Nu tocmai ca la voi, la poeți, din naștere, să fim sinceri: și poezia se deprinde, se învață. De aceea și vocația e molipsitoare: se ia de la dascălul care o are din plin. Iată mi-am spus, auzind cuvântul „dascăl”, un motiv întemeiat de a vorbi cu domnul profesor Doța și despre școală...

Domnule primar, re alegerea dumneavoastră reiterează un adevăr binecunoscut, acela că omul sfințește locul prin faptele sale care trezesc ecou în recunoștința semenilor.

► Este adevărat, dar acest lucru mă obligă, în același timp, să continui cu și mai multă dăruire ducerea la bun capăt al proiectelor asumate și, desigur, la începerea altor proiecte pentru a da comunei noastre un loc binemeritat între așezările Banatului.

Domnule primar, îmi permiteți să mă adresez în acest interviu și domnului profesor Ovidiu Doța?

► Cu plăcere.

Domnule profesor Ovidiu Doța, a început școala, nu vă întreb dacă vă este dor de catedră, pentru că ar fi o întrebare retorică, dar aș dori să vă întreb cum vedeți dumneavoastră învățământul online...

► Ca alternativă la cel clasic.

Exact.

► Domnișoară Roxana, învățământul în sistem online nu se bucură, încă, de același succes ca să spun astfel precum învățământul tradițional, din acest motiv, eu consider că ar fi potrivit să continuăm cu învățământul clasic cel puțin până în clasa a VIII-a. Și spun asta cu gândul că interacțiunea care se stabilește între elev și profesor în cazul învățământului tradițional, este încă necesară. Și cred că așa va fi mereu. Vezi dumneata, în cazul învățământului online copilul nu se poate bucura de aceeași atenție din partea profesorului, el poate fractura colaborarea cu dascălul, fie ea și pasivă, atunci când profesorul discută cu un alt elev. Nu vreau să par prea conservator, dar rămân la convingerea că sistemul de învățământ online, poate fi mai potrivit

pentru anii universitari. Există materii care, cel puțin până la clasa a IV-a, nu pot fi predate online.

Apropo de contactul direct al profesorului cu elevul, dumneavoastră, ca dascăl, ați simțit elevul care nu este suficient pregătit doar privindu-l?

► Categorie. Draga mea, în momentul în care intri, ca profesor într-o clasă și vezi elevii, îți dai seama, dintr-o privire, cine s-a pregătit și cine nu s-a pregătit. Având copiii în fața sa, un profesor observă ușor totul, are cum se spune controlul întregului colectiv. Iată de ce consider că învățământul tradițional trebuie să reprezinte sistemul de bază cel puțin până în clasa a VI-a inclusiv, iar cel online, pe care nu-l contest ca eficiență, trebuie să rămână o alternativă impusă în anumite perioade, cum, din păcate, sunt cele pe care le trăim azi cu toții.

Domnule profesor, pot să revin la primarul Ovidiu Doța?

► Desigur.

Aș dori să vă întreb dacă, în finalul dialogului nostru, aveți un mesaj pentru consătenii dumneavoastră?

► O, desigur, doresc să mulțumesc tuturor consătenilor mei și foștilor elevi, pentru încrederea cu care mă susțin.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Doamna Raluca Farcaș din comuna Topolovățu Mare, satul Ictar-Budinț, dorește să afle dacă există o lege ce o poate lăsa fără mașină?

Doamnă Farcaș, întrebarea dumneavoastră este legată de vehiculele fără stăpân, adică autoturismele care nu au plăcuțe de înmatriculare sau alte marcaje oficiale, staționate pe domeniul public sau privat al statului, și care sunt revendicate de cei care pretind să le aparțin.

Conform unei modificări recent operată print-o lege intrată astăzi în vigoare, persoanele care susțin că sunt proprietarii mașinilor considerate fără stăpân, categorie în care au fost incluse și autovehiculele înmatriculate în străinătate, nu își pot recupera bunul decât îndeplinind o nouă condiție, pe lângă cele deja în vigoare.

Concret, respectivele persoane trebuie să prezinte documente care să ateste că acea mașină are Inspekția Tehnică Periodică (ITP) valabilă. Merită menționat faptul că, pentru autoturismele de uz personal, ITP-ul trebuie efectuat o dată la doi ani, excepție făcând vehiculele mai vechi de 12 ani, în aceste cazuri, inspekția devenind obligatoriu anuală.

Pe de altă parte, din Legea nr. 97/2020, care modi-

fică regimul juridic al mașinilor fără stăpân sau abandonate, a fost eliminată condiția ca toate taxele și impozitele prevăzute în legislație pentru respectivul mijloc de transport să fi fost achitate.

Odată mașina identificată, autoritățile locale trebuie să informeze prin publicarea unui anunț în presa locală în termen de cinci zile de la întocmirea procesului verbal de constatare, caracteristicile tehnice ale mașinii și locul de unde aceasta a fost ridicată.

În acest caz, proprietarul are la dispoziție 10 zile pentru a revendica autoturismul și pentru a dovedi îndeplinirea condițiilor cerute, cu achitarea cheltuielilor impuse de inventarierea, expertizarea, ridicarea, transportul, depozitarea și paza mașinii.

Rubrica elevilor

VIAȚA DEPINDE DE ÎNTREBĂRILE PE CARE LE PUI...

Prof. univ. dr. AUREL MIHUȚ

Elevul Marius Dinu din comuna Topolovățu Mare ne întreabă ce l-a răpus pe Ștefan cel Mare și Sfânt?

Dragă Marius, viteazul voievod Ștefan al Moldovei, considerat a fi unul dintre cei mai mari conducători pe care i-a avut Moldova și Europa de Est, a domnit timp de 47 de ani, având cea mai lungă domnie din epoca medievală din Țările Române. În cei 47 de ani de domnie, Ștefan cel Mare a purtat 42 de războaie, aproape un război pe an și a fost învins de cinci ori. Patru din cele cinci înfrângeri au avut loc în fața turcilor și una în fața muntenilor conduși de Vlad Țepeș. A murit în vara anului 1504, la vârsta de 71 de ani, în fața familiei, urmașilor, a boierilor, dregătorilor și medicilor vremii care încercaseră în zadar să-l salveze pe domnitor. Cauza morții a rămas, însă, un mister.

Se pare că moartea lui Ștefan cel Mare ar fi fost cauzată de o rană la picior, pe care o căpătase în vara anului 1462, după un asediu pentru cucerirea cetății Chilia, aflată în stăpânirea Țării Românești, pe tronul căreia se afla Vlad Țepeș. Au circulat mai multe legende, conform cărora rana lui Ștefan s-a redeschis la bătrânețe după ce domnitorul ar fi căzut de pe cal, iar cronicarul polon Miechowski era de părere că domnitorul moldovean suferea de gută sau podagră, boală agravată de consumul de carne de vânat.

Din albumul comunei

A fost o vreme în care oamenii se mai puteau aduna pentru a răsplăti alți oameni pentru roadele muncii lor, așa cum s-a întâmplat în comuna Topolovățu Mare la „Ziua cinstirii”, organizată de Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric împreună cu Primăria comunei Topolovățu Mare, manifestare onorată de înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, al Banatului Istoric.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Victor Vlad Delamarina

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Mulțumesc consătenilor mei, pentru încrederea arătată

Ioan Cristian CARDAȘ - Primar al comunei V.V. Delamarina

Revenind pe frumoasele locuri ale bunului poet în grai bănățean, îmi reamintesc faptul că todeauna m-au urmărit urmele lăsate de oamenii locului în activitatea lor. Un egiptolog spunea că, în lutul moale al olarilor de demult s-ar fi putut înregistra ca pe o

placă de patefon cântecul lor de muncă și că un ac de mare sensibilitate l-ar putea reinvia. În comuna Victor Vlad Delamarina, acest lucru se vede la fiecare pas. Despre pașii făcuți pentru modernizarea comunei sale, am stat de vorbă cu actualul ei primar.

Domnule primar, au trecut alegerile, cum vi s-au părut?

▶ Domnișoară Roxana, firești, sigur mai puțin

zgomotoase decât în alți ani, și când spun asta mă refer la alegerile ținute la nivel național, din cauza unor interdicții legate de sănătatea oamenilor, necesare pentru siguranța lor. Când privește alegerile din comuna noastră, ele s-au desfășurat firesc în cadrul unei normalități așteptate, așa cum stă bine unei comune cu oameni buni.

Domnule primar, privind înapoi, la anii trecuți, ce proiecte ale dumneavoastră se încadrează în agendă ca fiind îndeplinite?

▶ Sunt multe, fără falsă modestie, sunt multe proiectele pe care am reușit să le implementez în comună spre binele consătenilor mei și când spun asta mă refer la asfaltarea drumurilor, la terenurile de sport cu gazon sintetic și instalație de nocturnă, la trotuarele care s-au făcut, la lucrările de canalizare și atâtea altele, pe care oamenii din comună le cunosc la fel de bine cum

le cunosc eu. De altfel, doar prin faptele noastre oamenii ne apreciază și în cazul meu, te aleg sau realeg în această funcție.

Privind înainte, care ar fi obiectivul pe care îl doriți cât mai repede realizat?

▶ Așa cum am mai spus, privesc introducerea gazului metan în comuna noastră ca pe o încununare a muncii mele de primar, în acest sens, pot spune că aducerea gazului metan la poarta fiecărei case din comună reprezintă cel mai important proiect al meu.

Domnule primar, aveți un mesaj pentru consătenii dumneavoastră, acum când vă aflați în fața unui nou mandat?

▶ Domnișoară Roxana, se cuvine, desigur, să mulțumesc consătenilor mei, pentru încrederea arătată.

Rubrica școlii

VIAȚA DEPINDE DE ÎNTREBĂRILE PE CARE LE PUI...

Leva Gianina Radu din comuna Victor Vlad Delamarina, ar dori să știe cum este corect: Subsemnatul / Subsemnata... declară / solicită etc. sau declar / solicit etc.?

Dragă Gianina, fiecare dintre noi suntem puși, în anumite împrejurări, în situația de a scrie un document oficial, de felul cererii, al declarației etc., în care este obligatorie folosirea unor formulări standard, mulți ezitând în privința felului în care trebuie făcut acordul, la persoana a treia sau la persoana întâi: Subsemnatul / Subsemnata... declară / solicită etc. sau declar / solicit etc.?

Documente precum cele menționate anterior (cereri, declarații etc.) aparțin stilului oficial, ad-

ministrativ, termenul subsemnatul inducând, unora, impresia incorectă, că acordul ar trebui făcut la persoana a treia: Subsemnatul... declară / solicită... etc.

Corect este să spunem, să scriem de exemplu: Subsemnatul Ionescu Dragoș, domiciliat..., cu funcția... declar / solicit etc., adică utilizând verbul (declar / solicit etc.) la persoana întâi, singular, deoarece substantivul subsemnatul are o valoare referențială (este echivalent cu pronumele personal, de persoana întâi, singular – eu) realizându-se un acord după înțeles. Mai mult, subsemnatul este un calc lingvistic (o copiere a structurii unui cuvânt dintr-o altă limbă, traducându-se elementele com-

ponente) după franțuzescul soussigner, în care sub - (traducerea lui sous) este un element de compunere care indică, în acest caz, o ierarhie inferioară în raport cu alta de același tip.

Acordul la persoana întâi, singular, este justificat și de prezența obligatorie a numelui celui care semnează: Subsemnatul, Ionescu Dragoș, domiciliat... vă rog să aprobați... etc.

Mai trebuie știut, de asemenea, că se va folosi, după caz, forma de masculin sau feminin – Subsemnatul/Subsemnata – în niciun caz formulări de felul: Subsemnatul, Ionescu Maria,..., de exemplu, asocierea unui substantiv masculin (subsemnatul) cu un nume feminin neavând nicio justificare.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Domnul Ștefan Rotaru din comuna Victor Vlad Delamarina, ne solicită detalii privind pensionarea anticipată. Mai exact, cum se pot pensiona mai devreme bărbaiții și ce acte sunt necesare?

Domnule Rotaru, legea care reglementează pensionarea anticipată este Legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii. Pensia anticipată se poate solicita în următoarele condiții care trebuie îndeplinite cumulativ:

- cu cel mult cinci ani înaintea vârstei standard de pensionare;
- cei care au realizat un stagiul de cotizare cu cel puțin opt ani mai mare decât stagiul complet de cotizare.

Acte necesare pentru pensia anticipată:

- cerere pentru înscrierea la pensie anticipată;
- carnetul de muncă (original și copie);

- alte acte prevăzute de lege privind vechimea în muncă;
- adeverința privind sporurile și adaosurile reglementate prin lege sau prin contractul colectiv / individual de muncă pentru perioada 01.04.1992-01.04.2001, în situația în care acestea nu sunt înregistrate în carnetul de muncă;
- adeverința privind încadrarea activității în fostele grupe I și /sau II de muncă;
- procura specială pentru mandatar acolo unde este cazul;
- alte acte necesare stabilirii dreptului de pensie.

Cererea de pensionare împreună cu actele doveditoare se depune de către solicitant, la casa teritorială de pensii din raza de domiciliu a acestuia, de la data la care sunt îndeplinite condițiile de pensionare, pensia acordându-se de la data încetării calității de asigurat.

DE ȚINUT MÎNTE!

SUNTEM ÎN ȚARA...

Andrei PLEȘU

Suntem în țara din care Caragiale a fugit exasperat, țara în care Eminescu și-a pierdut mințile, țara care a refuzat, iresponsabil, oferta făcută de Brâncuși, la bătrânețe: aceea de a-și lăsa întreaga operă compatrioților săi. Țara care și-a omorât elitele în pușcărie, țara în

care n-au mai vrut să se întoarcă Mircea Eliade, Cioran, Eugen Ionescu, George Enescu. Țara din care pleacă, mereu, tineri excepționali și nu doar ca să se căpătuiască, țara care furnizează Europei milioane de muncitori cu ziua, prost utilizați și prost plătiți la ei acasă.

Nu pot decât să sper că, sub această pojghiță de mizerie, există și o altă țară, țara unor oameni cuviincioși și cinstiți, țara celor care știu să se respecte între ei și să nu se lase manipulați de câteva trupe barbare de oameni stricați și stricători de suflete.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Vermeș

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Dacă va mai ține mult această pandemie, vom apela la cărți pentru a înțelege grandoarea unei sărbători de anvergura rugilor

Drumul, din Timișoara, șerpuieste spre Vermeș, prin peisaje neasemuit de frumoase, constelate de istorie și poveste. Seceta îndelungă, vreme de cinci luni, a uscat lanurile și a sărăcit ogoarele oamenilor din multe sate ale Banatului și în tot acest timp norii s-au arătat rar pe marginea zării. Acum, în toamnă, ploile au mai primenit aerul, iar în călcătura ciutelor, la marginea pădurii, sub razele soarelui de prânz, apa joacă în curcubeie galbene-roșcate. Departe, de pe izlazul comunei se aude mugetul vacilor venind de la apă și înălțându-și capetele greoaie, în așa fel încât șiroaie subțiri de apă ce se scurg din boturile lor mari par coliere lungi de opal. Alegerile au trecut și în biroul său de lângă fe-reastră, un birou mic cu linii delicate, primarul de azi al comunei, care e și cel de ieri și care, cu siguranță, va fi și cel de mâine, mă primește cu chipul mulțumit și vesel.

Domnule primar au trecut alegerile.

► Carevasăzică ne pregătim de cele viitoare, domnișoară Roxana. Și când spun ne pregătim, nu mă gândesc la cele parlamentare, ci la cele care vin peste patru ani.

Mereu ați privit astfel lucrurile?

► Mereu, atunci când termini un lucru trebuie să te gândești la cel ce va urma. Așa procedez ca om în viața privată, tot astfel privesc lucrurile ca primar. Avem proiecte de continuat, avem obiective de început, toate necesare oamenilor din comuna noastră.

Cum caracterizați alegerile din acest an, privite prin experiența dumneavoastră de primar cu atâtea mandate?

► Mai puțin gălăgioase în spațiul public, mă refer pe plan național, din cauza pandemiei, cu unele probleme inerente în astfel de cazuri, dar în ceea ce privește comuna noastră, ele s-au derulat cuviincios, în limita legalității, și când spun asta mă refer și la măsurile de siguranță luate pentru sănătatea cetățenilor și, evident, respectate.

Credeți că alegerea primarului din primul tur ar trebui păstrată și peste patru ani?

► Domnișoară, alegerile din două tururi, reprezintă o cheltuială enormă și inutilă. Au existat localități în țară și nu puține, în care primarii în funcție au pierdut din primul tur. Poate că dacă existau două tururi câștigau, deci cu ce au fost favorizați primarii? Îți spun eu: cu nimic. Cine e respectat de cetățeni, în comunitatea pe care o reprezintă, câștigă și dintr-un tur și din două. Cine nu, nu va câștiga nici din zece tururi.

Ion Iacob DAMIAN - Primar al comunei Vermeș

Domnule primar, comuna dumneavoastră reprezintă un model pentru multe evenimente cultural-artistice, s-a simțit absența acestor manifestări în acest an?

► Sigur că da, această pandemie nenorocită ne-a luat, ne-a obligat să renunțăm la atâtea sărbători de suflet. Și când spun asta mă gândesc în primul rând la „rugile” noastre, la frumusețea lor pe care an de an, cei mai tineri, o transmit copiilor care trebuie să fie la rândul lor purtătorii acestor comori de datini și obiceiuri strămoșești. Mă tem, din acest motiv, că dacă va mai ține mult această pandemie, vom apela la cărți pentru a înțelege grandoarea unei sărbători de anvergura rugilor. Păcat.

Ați vorbit de copiii comunei, mereu sunteți atent în a aminti de ei în dialogurile noastre.

► Copiii, domnișoară Roxana, așa cum am mai spus, reprezintă averea cea mai de preț a unei familii și a unei comunități. Ei sunt liantul vital între ziua de azi și cea de mâine, dintre trecut și viitor. Cât timp se aud glasuri de copii într-o comună, acea comună nu poate muri niciodată. Și că veni vorba despre copii, ca întodeauna, cum spui dumneata, te-ăș ruga să publici cât mai des în pagina noastră din jurnalul interregional „Banatul”, poze cu aceste binecuvântate mlădițe ale Vermeșului. Astfel încât, peste ani, privindu-se în ziar să se arate la rândul lor, copiilor pe care îi vor avea.

„TE-AȘ RUGA SĂ PUBLICI CÂT MAI DES ÎN PAGINA NOASTRĂ DIN JURNALUL INTERREGIONAL „BANATUL”, POZE CU ACESTE BINECUVÂNTATE MLĂDIȚE ALE VERMEȘULUI”

Ion Iacob DAMIAN

Pentru a urma sfatul domnului primar Damian, acela de a promova în pagina comunei sale imagini ale copiilor din Vermeș, m-am deplasat la grădinița comunei, acolo unde, am reușit să

obțin cât mai multe imagini cu aceste „binecuvântate mlădițe ale Vermeșului”, cum atât de frumos i-a numit domnul primar pe copii, realizând și un interviu cu doamna Maria Rîmpu, profesor pentru

învățământul preșcolar la Grădinița cu Program Normal Vermeș, structură a Școlii Gimnaziale Vermeș, dialog pe care îl vom publica în ediția viitoare a jurnalului nostru.

MULȚUMESC DOAMNEI PROF. MARIA RÎMPU PENTRU SPRIJINUL ACORDAT ÎN REALIZAREA ACESTEI PAGINI / ROXANA FURDEAN

Foaia de Coșteiu

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Mulțumindu-le tuturor celor care mi-au acordat încrederea lor, îi asigur pe toți locuitorii, că voi continua să fiu, și în acești ani, în slujba comunei și a oamenilor ei

Petru CAREBIA - Primar al comunei Coșteiu

Între două perdele, una de negură și una de ploaie intru în frumoasa comună Coșteiu, e zi de toamnă umedă, adâncită de un vânt ce amintește mai de bobul aspru al zăpezii. Intrând în sediul primăriei îmi amintesc că sunt privilegii, ce-i drept rare, când ai vrea să scrii o seamă de cuvinte despre o comună, nu cu stiloul, ci cu o floare. Așa cum merită Coșteiul și primarul său, domnul Carebia cu care, în dreptul unei cești cu ceai am stat de vorbă.

Domnule primar, faceți parte din acei edili care trăiesc fericirea de a vedea că se bucură de prețuirea consătenilor săi, prin hotărârea acestora de a îi realege în fruntea lor.

► Este adevărat, că astfel de momente te ajută să-ți poți duce munca cu mai multă bucurie, simțind că ai mereu alături oamenii comunei. În ce privește realegerea mea, ea reprezintă și un bun prilej de a continua proiectele pe care le am pregătite pentru anii care vin și pe care le doresc finalizate.

Domnule primar, veți continua, dincolo de proiectele pe care le aveți în desfășurare, să acordați sprijin și altor activități din comună?

► Desigur, așa cum am procedat și până acum, vom sprijini, atât bisericile, cât și activitățile culturale-

artistice și sportive atunci când regulile impuse azi de prezența acestui virus vor deveni mai îngăduitoare. De altfel, la mijlocul lunii august am răspuns pozitiv cererii nr. 5524 prin care se solicita sprijin financiar pentru Parohia Ortodoxă Romană Păru - Filia Țipari, aprobând acordarea sumei de 10.000 lei pentru această Parohie.

De la ce indicator?

► De indicatorul bugetar 67.02, „Cultura, recreere și religie”.

Cum se acordă acest sprijin?

► Sprijinul financiar se acordă pe baza unui protocol de cofinanțare încheiat între Comuna Coșteiu și unitățile de cult.

Pentru cititorii noștri aș dori să vă întreb despre obligația pe care o au instituțiile care beneficiază de un astfel de sprijin?

► Unitățile de cult care au primit subvenții de la Consiliul local au obligația să întocmească și să transmită o raportare privind modul de utilizare a fondurilor primite conform HG nr. 1470/2002.

Ați mai operat modificări și la impozitele și Taxele locale?

► Pentru anul 2021 Impozitele și Taxele locale pe raza comunei Coșteiu se vor majora cu rata inflației de 3,8%, față de cele din anul 2020. Și o veste bună, în cazul contribuabililor persoane fizice, pentru plata cu anticipație până la data de 31.03.2021 a impozitului pe clădiri, a impozitului pe teren și a impozitului pe mijloa-

cele de transport, se acordă o bonificație de 10%.

Despre Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență al Comunei Coșteiu ce-mi puteți spune?

► Lucruri bune, avem în cadrul Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență al Comunei Coșteiu oameni bine pregătiți, inimoși și sincer preocupați de activitatea pe care o desfășoară. Pentru acest Serviciu Voluntar pentru Situații de Urgență al Comunei Coșteiu s-a aprobat acordarea drepturilor de care beneficiază personalul începând cu data de 01.08.2020, respectiv suma de 15 lei / oră de persoană pentru participarea la activitățile din programul serviciului.

Domnule primar, cum vedeți, că tot am vorbit de pandemie, cursurile școlare în sistem online?

► Dragă Roxana, eu, este părerea mea personală, sunt adeptul învățământului tradițional, și din câte am înțeles nu sunt singurul, dar ținând seama de situația globală în care se află școlile în această perioadă, se pare că soluția online este singura care poate asigura o protecție reală pentru sănătatea elevilor. Sigur, cu credință în bunul Dumnezeu, lucrurile se vor întoarce la matca lor, dar asta nimeni nu știe când se va întâmpla.

Ce mesaj aveți pentru consătenii dumneavoastră acum la un nou început de drum?

► Mulțumindu-le tuturor celor care mi-au acordat încrederea lor, îi asigur pe toți locuitorii, că voi continua să fiu, și în acești ani, în slujba comunei și a oamenilor ei.

TRANSPARENȚA ADMINISTRATIVĂ

Hotărârea nr. 51 privind modificarea H.C.L. nr. 84/28.11.2019 privind aprobarea trecerii din domeniul privat al Comunei

Coșteiu a unor terenuri, în domeniul public al comunei Coșteiu.

Hotărârea nr. 52 privind aprobarea însușirii apartenenței la domeniul privat al Comunei Coșteiu a unor bunuri imobile.

Hotărârea nr. 53 privind aprobarea completării inventarului bunurilor care aparțin domeniului privat al Comunei Coșteiu.

Hotărârea nr. 54 din 31.08.2020 privind trecerea în domeniul privat al comunei Coșteiu a terenului intravilan înscris în C.F. nr. 405600 loc. Coșteiu, de sub nr.

Top 38 Sâlha, în suprafață de 720 mp.

Hotărârea nr. 55 din 31.08.2020 privind aprobarea raportului de evaluare și vânzarea cu drept de preemțiune a terenului intravilan înscris în C.F. nr. 400869 Coșteiu, loc. Valea Lungă Română, de sub nr. Top 32, în suprafață de 2.878 mp, domeniul privat.

Hotărârea nr. 56 din 31.08.2020 privind rectificarea nr. 4 și 5 a bugetul local al Comunei Coșteiu pe anul 2020.

Hotărârea nr. 57 din 31.08.2020 privind acordarea sprijinului financiar de la bugetul local al comunei Coșteiu unităților de cult din comuna Coșteiu, aparținând cultelor religioase recunoscute în România.

Hotărârea nr. 40 din 30.07.2020 privind aprobarea indexării nivelurilor impozitelor și taxelor locale care constau într-o anumită sumă în lei sau care sunt stabilite pe baza unei anumite sume în lei, a taxelor speciale precum și limitele amenzilor care se fac venitori la bugetul local, aplicate în anul 2021.

Hotărârea nr. 43 din 30.07.2020 privind aprobarea revocării H.C.L. nr. 28/22.04.2020.

Hotărârea nr. 44 din 30.07.2020 privind revocarea Hotărârii Consiliului Local Coșteiu nr. 19/20.02.2020.

Hotărârea nr. 45 din 30.07.2020 privind rectificarea nr. 3 a bugetului local al Comunei Coșteiu pe anul 2020.

Hotărârea nr. 46 din 30.07.2020 privind aprobarea formularelor tipizate utilizate de compartimentul agricol din cadrul Primăriei Coșteiu Consiliul Local al Comunei Coșteiu.

Hotărârea nr. 47 din 30.07.2020 privind aprobarea Statutului Comunei Coșteiu, județul Timiș.

Hotărârea nr. 48 din 30.07.2020 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al aparatului de specialitate al Primarului Comunei Coșteiu.

Hotărârea nr. 49 din 30.07.2020 privind modificarea HCL Nr. 77/28.11.2019.

Hotărârea nr. 42 din 26.09.2019 privind rectificarea nr. 2 a bugetului local al Comunei Coșteiu pe anul 2019.

DIN CARTEA ȘCOLII...

Octombrie

GEORGE TOPĂRCEANU

*Octombrie-a lăsat pe dealuri
Covoare galbene și roșii.
Trec nouri de argint în valuri
Și cântă-a dragoste cocoșii.*

*Mă uit mereu la barometru
Și mă-nfior când scade-un pic,
Căci soarele e tot mai mic
În diametru.*

*Dar pe sub cerul cald ca-n mai
Trec zile albe după zile,
Mai nestatornice și mai
Subtile...*

*Întârziată fără vreme
Se plimba toamna prin grădini
Cu faldurii hlamidei plini
De crizanteme.*

*Și cum abia plutește-n mers
Ca o marchiză,
De parcă-ntregul univers
Privește-n urmă-i cu surpriză, -*

*Un liliac nedumerit
De-alura ei de domnișoară
S-a-ngălbenit, s-a zăpăcit
Și de emoție-a-nflorit
A doua oară...*

ALERTĂ ALIMENTARĂ!

CE S-A DESCOPERIT...

PROF. UNIV. DR. AUREL MIHUT

Dragi locuitori ai comunei Coșteiu, multe produse, care la prima vedere par naturale și sănătoase, sunt, de fapt, injectate cu tot felul de substanțe care ne pun în pericol sănătatea și pot duce la apariția cancerului sau a altor boli cel puțin la fel de grave. Pe termen lung, pesticidele pot avea efecte devastatoare asupra sănătății noastre, acestea depinzând de doza la care suntem expuși, dar și de maniera în care pesticidele ajung în organismul nostru. În funcție de cantitatea de pesticide care ajunge în corp, simptomele pot fi ușoare, de la dureri de cap, amețală sau greață. În doze mari, pesticidele sunt extrem de nocive și au efecte precum perturbarea imunității, perturbarea fertilității și nu în ultimul rând de efecte pro-cancerigene.

Pe lista cu cele mai nocive legume și fructe făcută publică de „Autoritatea Națională Sanitar Veterinară din România”, se regăsesc: cartofii; merele; nectarinele; piersicile; strugurii; roșiile; roșiile cherry; căpșunele; castraveții; ardeul gras; cireșele; țelina. Așa că, aveți mare grijă de unde vă cumpărați fructele și legumele.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Birchis

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

CARTEA DE AUR A FAMILIEI MOCSONYI DIN CĂPÂLNAȘ

Adriana CZIBULA

Din fericire, pagini de istorie locală scrisă, mai puțin cunoscute omului de rând, mai aflăm și astăzi în bibliotecă, arhive și muzee, așteptând cumiți „să le vină rândul”. Este și cazul „Cărții de aur a familiei Mocsonyi din Căpâlnaș, 1882-1933”, aflată în colecția de manuscrise a Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol”

Arad. Volumul de mari dimensiuni, 36 x 26 cm, dezvăluie jumătate de veac din existența cotidiană a familiei nobiliare Mocioni, așa cum s-a derulat ea acasă la castelul din Căpâlnaș. Istoria familiei aromâne Mocioni, originară din Moscopol, Albania, se întinde pe parcursul a două secole însumând șapte generații și urmărește cele două ramuri Mocioni: ramura Mocioni de Foen, din Banat, înnobilită și împroprietărită de Împăratul Iosif al II-lea cu domeniul Foen din județul Timiș și ramura armalistă de Mocioni, înnobilită de Împăratul Francisc I pentru merite militare, dar fără proprietăți donate.

Reprezentanții acesteia din urmă, negustori pricepuți cu afaceri la Pesta, își cumpără terenuri și case la Tokay în Ungaria. Cele două ramuri se reunesc și se regăsesc după zeci de ani de distanță prin căsătoria Ecaterinei Mocioni de Foen (1806-1878) cu verișorul său, Mihai Mocioni (1811-1890). După instaurarea regimului austro-ungar familia se mută în Banat construind în anii 1876-1879 la Căpâlnaș (jud. Arad) un castel inspirat din Micul Trianon de la Versailles, după proiectul ilustrului arhitect vienez Otto Wagner.

Din cei șase copii pe care îi au Mihai și Ecaterina, ultimii doi, Alexandru (1841-1909) și Eugen (1844-1901) vor moșteni castelul. Figură emblematică a luptei pentru idealurile românilor din Transilvania și Ungaria, neobosit „misionar” al românismului și al ortodoxiei, Alexandru Mocioni se căsătorește în 1891 cu o rudenie prin alianță, rămasă văduvă, Elena Mocioni de Foen, născută Somogyi de Gyöngyös (1838-1915) și se mută la castelul din Birchis, dar revine mereu la Căpâlnaș pentru a participa la reuniuni de familie, serate muzicale, întâlniri cu personalități marcante din lumea politico-administrativă, bisericească și artistică.

Eugen Mocioni rămâne mai departe la castel, continuând tradiția culturală moștenită de la mama sa, implicându-se ca și ea în viața socială și cea bisericească a zonei. În 1882 se căsătorește cu Theresia Horváth de Zalaber cu care va avea cinci co-

pii: Ecaterina (1883-1959), Eugenia (1884-1937), Petru (1885-1915), Alexandru junior (1887-1926) și Ioan (1893-1930).

Este o căsnicie fericită, bogată și împlinită, după cum lasă să se vadă și jurnalul de însemnări zilnice al castelanilor, frumos denumit „Cartea de aur a familiei Mocsonyi din Căpâlnaș”. Jurnalul se deschide la anul 1882, la două săptămâni după căsătoria lui Eugen cu Theresia, primele iscălituri fiind, firește, cele ale stăpânilor casei: „1882/11-7. Eugène de Mocsonyi” și „11.7. Thérèse de Mocsonyi née Horváth de Zalabér”. Remarcăm că aceasta e singura dată când cei doi se semnează cu numele complete. De aici încolo vor folosi diminutivele familiare „Geni” și „Resi”. De altfel toți membrii apropiați ai familiei vor practica diminutivele în locul numelor lor. Ceilalți oaspeți cât și familia extinsă intrată în alianță cu Mocioneștii se vor semna cu nume, prenume și titlu nobiliar ori academic precum și cu funcția pe care o dețineau.

Jurnalul consemnează nașterile celor cinci copii precum și cine a venit cu această ocazie să vadă copilul nou-născut, iar mai apoi primirea botezului în rit ortodox român. Aflăm astfel că la slujbele importante din viața familiei participau episcopi și

Plecările și întoarcerile familiei sunt notate cu precizie în limba germană, astfel că putem ști cu exactitate când, unde și cu ce treabă se pleca de acasă și când se revenea. Aflăm că familia face periodic „excursii” la moșiile celorlalți nobili și că Eugen cu Theresia pleacă cu treburi la Arad, Brașov, Timișoara, Lugoj, Lipova, Budapesta și Viena. Mai târziu, Eugen sau Theresia, însoțiți de profesorul particular, merg cu băieții Petru, Alexandru și Ionel la examene la Brașov și Budapesta.

Prima însemnare făcută de Eugen în limba română datează din 27 iunie 1898, când pleacă la Sibiu: „Geni plecat la Sibiu, la requiul de 25 ani a nemuritorului regenerator al bisericii nationale Șaguna.” De altfel, Eugen se deplasa adeseori la Sibiu și Arad unde era membru activ în Sinodul Eparhial al Bisericii ortodoxe.

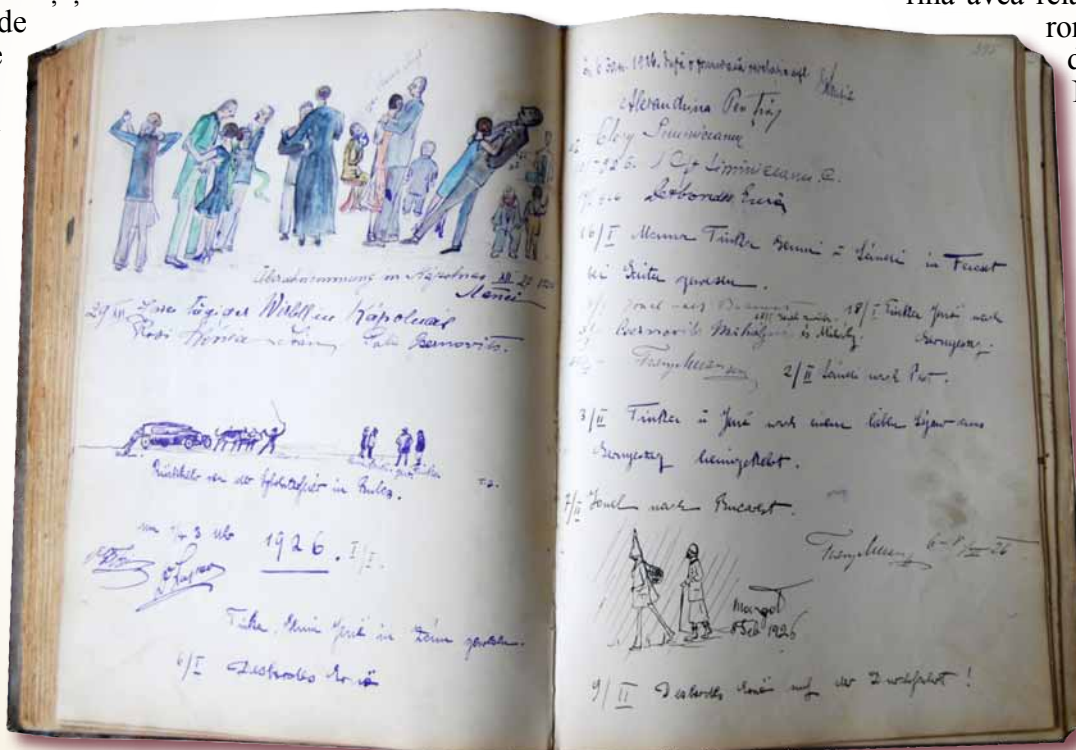
În anii ce urmează, figura dominantă de la Căpâlnaș va fi fata cea mare, Ecaterina Mocioni, pe care o aflăm mereu în călătorii. Începând cu anul 1906, familia frecventează concertele de muzică de la Arad și Timișoara, participând la toate actele culturale din zonă. În 1908 Ecaterina întreprinde mai multe expediții în munții Retezat, la Sarmizegetusa și în Hațeg, apoi în Transilvania. De altfel, Ecaterina avea relații strânse cu Ilona Nopcea, sora baronului Franz Nopcea, ambii pasionați de științele naturii și arheologie. Ilona Nopcea descoperise în 1895 la Săcel (Hunedoara) niște oase de dinozaur ierbivor necunoscut, dovedit ulterior a fi ultima specie de dinozaur din mezozoic, azi cunoscut sub numele de dinozaurul pitic din depresiunea Hațeg.

La 1 decembrie 1908 sosește la castelul Căpâlnaș un oaspete aromân din îndepărtatul Voscopole - orașul de baștină al familiei - și lasă o însemnare în dialect aromân: „Avau hilli a zilipsitei Voscopole vâ orbană lungă și sănătate!” (Vouă fii ai râvnitei Moscopol vâ urez viață lungă și sănătate!).

Pe fila datată 27 decembrie 1925, găsim un desen realizat în cerneală, creion și acuarelă, înfățișând o seară de dans la castelul Mocioni din Căpâlnaș. Totodată aflăm că satul e sub apă din cauza inundațiilor și că apele continuă să crească. Următorul

moment consemnat este întoarcerea de la petrecerea de Anul Nou de la castelul din Bulci, imortalizat într-un desen în cerneală albastră, în al cărui colț drept din partea de jos observăm inițialele „T. J.”, probabil Teleki Jenő. Noroiul rămas în urma inundațiilor a făcut ca mașina să se împotmolească și să fie nevoie de doi boi pentru a o urni din loc.

După anul 1927 însemnările în „Carte” sunt tot mai rare, ca și când ar fi uitat toată lumea de ea. Pe ultimele file mai descifrăm câteva nume cu rezonanță: Dr. Ioan Suci, Constantin Argetoianu și soția sa Valentina, Lygia Bocu, fiica lui Sever Bocu, Marilina Bocu, soția lui Sever Bocu, și viitoarea actriță Dina Cocea, pe atunci studentă la teatru la Paris.

arhimandriți alături de parohii din localitățile învecinate Birchis, Căprioara, Făget, Petriș, Bulci și chiar Lipova, Lugoj, Caransebeș.

Pe fiecare pagină găsim semnăturile prietenilor familiei, care poposeau aproape lunar la castel: Vincențiu Babeș, Titus Babeș, Teodor Botiș împreună cu Maria Botiș Ciobanu, Coriolan Brediceanu, Valeriu Braniște precum și familiile de baroni și conți de la celelalte castele din zonă, cu care unori Mocioneștii chiar s-au înrudit: familia Jósika de Brănișca jud. Hunedoara, Kendeffy de Hațeg, Ūrményi de la Petriș și Beregsău), Bethlen din Bistrița), Cernovici de la Macea și Rusko Selo azi în Banatul Sârbesc, Nopcea din Hunedoara, Zelenski din Neudorf, etc.

Foaia de Sănandrei

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„DUMNEZEU SĂ BINECUVÂNTEZE LOCUTORII ACESTEI COMUNE!”

Claudiu COMAN - PRIMAR AL COMUNEI SĂNANDREI

Țrebuie să fii veteran al comunei Sănandrei ca să-ți mai aduci aminte cum arăta această comună înainte de a fi ales în fruntea ei actualul primar, domnul Claudiu Coman. Prin ascensiunea sa rapidă și densă până la parametrii care o așează între comunele fruntașe ale Bana-

tului, comuna de azi, prin aspectul ei occidental, amintește tuturor călătorilor care o vizitează, faptul că locuitorii ei știu bine pe cine aleg pentru a le asigura un confort civilizat. Am spus „călătorilor care o vizitează”, amintindu-mi de ceea ce atât de frumos spunea odată domnul Claudiu Coman: „Călători suntem și purtători de mesaj. Mesajul nostru se lucrează și se răspândește prin acțiunile noastre. Bogat este mesajul, dacă bogată ne este strădania și fondul utilizat. Bogat ne este mesajul, dacă bogat

ne este sufletul. Nu se vor produce minuni peste noapte, dar dacă vom lupta unitar și cu un mental pozitiv pentru ziua care vine, atunci comuna noastră are o șansă la dezvoltare. Dacă dorim să fim respectați în lume, atunci să ne respectăm în primul rând la noi acasă. Dumnezeu să binecuvânteze locuitorii acestei comune!”. Și pentru ca acelor „călători” care vizitează comuna Sănandrei, dar și pentru cei pe care îi stărnim să o viziteze, să lăsăm imaginile să vorbească.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

CUM SĂ FIE ROMÂNIA UN STAT MAFIOT? PĂI MAFIA ARE ONOARE, ARE LEGI CARE SE RESPECTĂ!

Aflat, încă, la locuința sa din câmpie, interlocutorul meu mă așteaptă în livada casei sale, la o masă împodobită cu un ștergar alb, cu un morman de nuci sparte, cu struguri, o cană de must și frunze galbene. Semn că e toamnă. Apoi, mă roagă să-i promit că la sfârșitul interviului voi mai rămâne pentru a privi împreună aerul care rămâne-n urma fluturilor.

Domnule Vasile Todi foarte mulți ziariști s-a dovedit, în timp, că au cochetat, ca să nu spun altfel, cu serviciile de informații.

Nu, nu te grăbi să tragi concluzii pripite, cei despre care zici dumneata, nu sunt ziariști sunt ofițeri special pregătiți pentru a „cocheta” cu jurnalismul. Oameni alduiți și cu harul scrisului și cu cel al teatrului. Dar să știi că nu e ușoară această profesie cu ochi homerici, de buhă ai Minervei în veșnică insomnie.

Chiar și în acest serviciu se joacă teatru?

Și încă cum! Evreinov, Nikolai Nikolayevich Evreinov care a fost negativul lui Stanislavski, dezvoltă într-un volum al său o teorie seducătoare: toți oamenii joacă teatru. Și animalele. Și obiectele. Suntem proprii noștri actori și regizori, conducându-ne, cu o mână sigură, spre marele final: moartea.

V-ar fi plăcut o astfel de profesie?

Înțeleg orice îndeletnicire în care este respectată noțiunea de ordine, dar eu nu pot trăi decât sub bolta prispei mele unde atârna de somn valuri de iederă, în casa mea de la țară binecuvântată la vremea cinei de ploii mărunte, cu miros de pâine caldă. Doar aici, atunci când timpul alunecă spre iarnă, pot asculta nemărginirea șoptind înțelepciuni. Roxana, am fost, sunt și voi rămâne, robul lui Dumnezeu și propriul meu stăpân.

Domnul meu, bănuiești de ce am început dialogul meu cu acea primă întrebare?

Aștept să-mi spui.

La dumneavoastră în birou sunt foarte multe poze frumos înrămate, imagini în care sunteți alături de mari personalități. Aș vrea să vă întreb despre una din ele, se poate?

Sigur.

Este poza în care apăreți alături de generalul Iulian Vlad.

Ei, așa că te-ai gândit că aș face parte din sistem. Draga mea, dacă aș fi făcut parte nu aș fi păstrat, la vedere, o astfel de poză.

Cum s-a întâmplat această apropiere?

Vezi dumneata, un om minunat, este vorba despre domnul Constantin Ioncelescu, Dumnezeu să-l odihnească, cel mai bun director al departamentului de marketing din cadrul „Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric”, personalitate imensă a mineritului românesc, fiind consătean cu regretatul general Vlad mi-a vorbit deseori despre el. Astfel că după 1990 la o vizită a domnului general la Timișoara, ne-am întâlnit.

Cum vi s-a părut omul Iulian Vlad?

Un personaj. Un personaj fabulos și un interlocutor care își controla dialogul cu multă eleganță. Un bărbat român pe care străinii ne-au cerut să-l umilim și noi am făcut asta. Ne-am răsucit - și în acest caz - ca în toată istoria noastră, pe suveica trădării. După ce ne-am despărțit, petrecându-l, am privit mult în urma generalului, cu gândul la vorbele lui Meir Amit, conducătorul Mossad-ului, considerat de mulți ca fiind cel mai bun ofițer de informații pe care l-a avut Israelul și care spunea că „spionajul e o treabă secretă și nu e deloc plăcută. Indiferent ce a făcut cineva, trebuie să-l protejezi de cei din afară. În interiorul organizației, îl poți trata așa cum crezi de cuviință. Însă pentru cei din exterior el trebuie să rămână de neatins și, chiar mai mult, curat și necunoscut.”

Și era o vreme în care serviciul nostru de securitate națională rivaliza cu Mossadul...

Eee, asta a fost odată, demult, tare demult. Roxana, eroiul unei povestiri fantastice a lui H. G. Wells poruncise pământului să se oprească din mersul său. S-a dezlănțuit o catastrofă cosmică. Autorul ei, înspăimântat de moarte, a apucat să ceară ca totul să revină în starea dinainte, și în felul acesta omenirea, n-a aflat nimic despre dezastru și miraculoasa sa salvare. Ceva asemănător s-a întâmplat și cu serviciul secret român după 1989. Dragă, un serviciu de informații nu trebuie privit ca o instituție de binefacere, spionajul, după cum bine se știe, a apărut

la scurt timp de la facerea lumii. Să ne amintim de ceea ce citim în „Numerii” din Biblie:

„... Atunci a vorbit iarăși Domnul cu Moise și i-a zis:

«Trimite oameni ca să iscodească țara Canaanului, pe care eu voi da-o fiilor lui Israel, să trimiți câte un om din fiecare seminție, dar toți să fie dintre voievozi!»

Și Moise i-a trimis, după poruncă.

Exact, știi bine, iar ei erau toți voievozi! Nu erau fieștecine. „Suiți-vă acolo pe Negheb, le spune Moise, apoi vă îndreptați spre munte, ca să vă dați seama de țară, ce popor locuiește într-însa: este tare sau slab, puțin ori mult; și cum este țara în care locuiește: mănoasă sau rea; cum sunt orașele locuite: deschise sau întărite; cum este pământul: gras ori slab, dacă se află pomi sau nu...”

Morala?

Morala pe care o sugerează Biblia este aceea că o cercetare de calitate dă și roade bogate, dar vezi dumneata, pe acei oameni, pe acei proroci, căci lor le-a fost încredințată această lucrare de spionaj, în special prorocilor, nimeni din poporul lor nu i-a hulit în piața publică, nimeni nu i-a întemnițat pentru serviciile aduse neamului, nimeni nu i-a înecat în mocirla trădării, așa cum am făcut noi românii. Știi că noi suntem singurul popor din lume care ne-am plătit trădătorii pentru că ne-au trădat? Statul român, după zavera din '89 i-a plătit lui Pacepa salariile restante.

Cum îi putem caracteriza, cum îi putem defini, pe cei care au umilit poporul român acceptând această josnicie?

Așa cum ne-a învățat Iov: „Copii de proști și nume ai celor fără nume.”

VASILE TODI

Oare din pricina acestor «copii de proști», străinii vorbesc despre România de azi ca despre un stat mafiot?

Nu știu ce spun, cum să fie România un stat mafiot? Păi, Mafia are onoare, are legi care se respectă! Mafia constituie o lume logică, rațională și funcțională, pe când România, vorba lui Dâncu, suferă de o dezorganizare instituțională. Dar hai, te rog, să vorbim despre altceva, să vorbim despre podoaba asta de inserare când peste livada în care stăm, bate aripa toamnei.

Aveți, acum când stăm de vorbă, pe o măsuță învecinată, o carte a lui Galaction.

Te miri?

Desigur, pentru majoritatea tinerilor el este un scriitor uitat.

Eu nu mai sunt tânăr.

Dar ne puteți da nouă celor tineri, un motiv să ne apropiem de scrierile sale?

Era prieten cu Arghezi. Glumesc desigur, draga mea, este adevărat, Galaction nu și-a depășit niciodată condiția de scriitor... Contradictoriu, un autor care a căutat permanent, potrivit unor convingeri personale, să îmbine, să armonizeze viziunea laică, realistă cu cea religioasă, creștină, dar tinerii cititori de azi, lecturându-l, pot descoperi în scrierile sale acele conflicte de natură erotică care cred că i-ar interesa, o problemă asupra căreia s-a concentrat continuu Galaction în opera sa, aceea a confruntării dintre spiritualitate și senzualitate, dintre puritatea morală și ispita vinovată. Este suficient?

Da. A început școala, cum vezi dumneata viitorul școlii românești?

Cum preferi să-ți răspund, confuz, evaziv, neutru, echivoc sau iliescian?

Sincer.

În acest caz, te asigur că îl văd asemeni tuturor celor care fără a se teme că vor fi etichetați drept „nostalgici”, afirmă răspicat că după 1989, învățământul românesc este un gând fără eco. Un loc de unde se slobozește în lume ce-a mai primejdioasă

tagmă a oricărei societăți: semidoctii. Prin apariția acestor analfabeți funcționali, am decredibilizat importanța diplomei și primejdium pentru mai bine de un veac, sănătatea intelectuală a neamului românesc.

Ce soluție vedeți pentru întremarea învățământului?

Draga mea, sunt domenii în care întoarcerea la vechi poate fi singura soluție spre progres. Încearcă mai marii lumii să implementeze, din pricini doar de ei știute, sistemul educațional online. Dar acest mod nu poate funcționa în țări amărâte de sărăcie, așa cum este și maica noastră România, țară unde au reapărut așezările fără curent și case fără pâine. Nu poate fi citită Tora în casa fără făină, spun talmudiștii, acest sistem online, o fi bun pentru cei care au ajuns pe lună, nu pentru noi care ne tărâm de-a bușilea pe pământul unei țări în care adevărul moare înainte de-al rosti. Sistemul actual de învățământ, mai mult îndobitocește decât cultivă inteligența nativă a unui copil și soluția de care mă întreb, este întoarcerea la dascălul privat, la cel care îți vine acasă să-ți învețe copilul.

Dar acest lucru costă și nu costă puțin.

Oricât ar costa, merită, știut fiind că cea mai bună și mai sigură investiție este aceea pe care o faci pentru educația unui copil.

Domnule Vasile Todi, sunteți «Membru de Onoare» al «Asociației Învățătorilor Bănățeni», în această calitate, dacă acum v-ați afla în fața elevilor, ce le-ați spune la început de an școlar?

I-aș ruga să nu uite niciodată că există în „Dyback” o parabolă de o mare frumusețe. Comentatorul tragediei îl duce pe unul dintre eroi la o fereastră:

- Ce vezi? îl întreabă.

- Oameni, îi răspunde acela.

Apoi îl silește să se privească într-o oglindă.

- Acum ce vezi?

- Pe mine îi răspunde ușor infatuat personajul.

- De ce?, îl întreabă comentatorul, și la fereastră e sticlă, și aici e tot sticlă. De ce în oglindă te vezi doar pe tine?

Întârziind răspunsul, comentatorul continuă:

Să-ți spun eu: fiindcă oglinda are argint, și ori de câte ori apare argintul, omul nu se vede decât pe el.

Argintul înseamnă putere?

Mai ales azi și când te gândești că în simbolistica onirică argintul închipuie mercurul filosofic îți vine să numeri vertebrele tristeții.

Că tot am discutat despre Gala Galaction, pe care l-am etichetat ca fiind un scriitor uitat, îmi puteți da, în finalul dialogului nostru, un mare scriitor uitat?

Un scriitor nu poate fi uitat, scriitorul, chiar necitit de unii, strălucește pentru toți suspendat de steaua nemuririi. Domnișoară, numai însoțindu-te cu un scriitor, poți face curte fericirii.

Și unei fete.

Păi, la fete m-am și gândit. Am glumit, dar pentru că m-ai rugat să amintesc un scriitor mai puțin citit azi, mă voi opri în dreptul lui Victor Eftimiu, cu atât mai mult cu cât nici un critic nu a inventariat până astăzi prodigalitatea lui Victor Eftimiu, nici generozitatea sa, adică umanismul operei sale, nici extraordinara vitalitate și optimismul viziunii acestui creator. Omul acesta îmbrățișat de glorie la o vârstă neverosimil de tânără, a scris peste o mie de sonete! Când un sportiv, spunea cineva, izbutește să-i depășească pe ceilalți la, să zicem, saltul cu prăjina sau fără, cu câțiva centimetri, e o fericire universală. Într-adevăr, e un lucru greu. Să zicem că a scris un sonet nu e la fel de riscant, cu toate că și în acest domeniu poți să rupi un picior versului și, deci, să-ți frângi gâtul. Dar, oricum ar fi, faptul de a fi scris o mie de sonete nu este și el o performanță? Nu poate fi și el omologat? Nu merită și el o atenție asemănătoare?

Domnul meu, pe mine m-ați convins să-l caut pe acest cosângean al dumneavoastră în bibliotecă.

Mi-ar plăcea să cred, că înainte de culcare vei citi un sonet din creația acestui poet care ne-a înșirat „mărgărite” de aur pe cerul liricii românești.

Dialog CONSEMnat de

Roxana FURDEAN

PENTRU ALMANAHUL „DOBROGEA”, 2020

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN

www.revistabanatul.ro

ISSN 2069 – 9689
ISSN-L = 2069 – 9689

Se distribuie gratuit

E-mail: contact@revistabanatul.ro